

ROBERT STRANASZTER URNEK BUDAPEST Dist. 2 I. ut.

Tárgy postala... Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.

UJ KELET ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el. Ara 5 lej. Péntek, 1937. június 18. 5697. EV. TAMUZ 9. XX. EVF. 134. SZAM

„Minden felekezeti keresztények: egyesüljétek!”

A legújabb „zsidó gyalázatosságokról” a Porunca Vremii és a többi jobb oldali nyomtatványok hasábjairól értesülünk.

A zsidók, ahelyett, hogy ezt a programot népszerűsítsék és a nap minden órájában legalább egyszer könnyes hálaival gondoljanak Cuza és Goga urakra, — merészül ki-kezdni a keresztény nemzeti párt népszerűsítését.

„A keresztény nemzeti párt jólmert ellenlenségét, kétségbeesésükben, látva a mi közeli diadalunkat, a legméltatlanabb eszközökhöz folyamodnak velünk szemben: a hazugsághoz és a rágalomhoz. Így többek között: hazudnak és rágalmaznak, midőn azt mondják, hogy az összes kisebbségek ellenségei volnánk, a keresztény kisebbségek is, különösen pedig a katolikusoké. Sem a keresztény nemzeti párt programja, sem ismert akciója, sem logikája és lét oka nem engednek meg egy ilyen gyanúsítást. A keresztény nemzeti párt az összes keresztények egyesülésének pártja a zsidó vezedelem ellen. Csak a mi testvéri összefogásunk a kereszt körül, menthet meg bennünket. Minden felekezeti keresztények egyesüljétek!”

Ezzel a kommunikációval Cuza professzornak csakugyan sikerült fejetetejére állítania a dolgokat.

Eddig ugyanis úgy tudta a világ, hogy a cuzista párt par excellence román nacionalista párt. Pogamjának sarkalatos alaptétele: Románia a románoké.

„Logika és lélek” alapján tehát ez az ország a románoké, nem pedig a nemrománoké, akik legyenek akár magyarok, vagy ukránok, keresztények, vagy zsidók, elveszítik minden jogukat ahhoz, hogy szót kérjenek az ország közéletében, sőt talán elveszítik az egzisztenciához való jogukat is.

Ha tehát a zsidók éfelét irtak a cuzista pártól, lényegében a cuzista program egyedül helyes értelmezését adták és egy ilyen értelmezés hogyan tehetné a cuzistákat népszerűvé a jobboldali eszmékre hajló tömegek előtt?

Igen ám, de most folynak az országban a községi és megyei választások.

„Románia a románoké” helyett tehát más választási jelszóra van szükség, mert különben oda a kisebbségi szavazat. Sokkal népszerűbben hangzik: „Minden felekezeti keresztények egyesüljétek!”

Bizonyítékul annak, hogy az egyik épügy csak jelszó, mint a másik, hogy mögöttük egyszerű hatalmi törekvések húzódnak meg és nem a zsidók „gyalázatosságai”, hanem a cuzista párt önmagát rágalmazza és hazudtolja meg az étele nagyon is áttetsző pálfordulásokkal.

Most már csak az a kérdés, vajjon a keresztény kisebbségek hajlandók-e bevenni ezt a maszlagozt, vagy pedig tudatában vannak-e annak, hogy a zsidókkal együtt rájuk is kerül a sor.

Aminthogy Németországban például már nem is a zsidóknál, nem is a kisebbségeknél, hanem a katolikus egyháznál tart már a hitlerista agitáció.

A Regele Carol II. fedélzetén megkezdődött a hármass miniszterelnöki értekezlet

Hivatalos kommuniké Hodzsa és Tatarescu tanácskozásairól

Bucuresti, június 17. Hodzsa Milánt tegnap délelőtt az Athenée Palace szállóban felkereste Vaida, Lupu, Mihailescu és Mihai Popovici, akikkel a kisanant politikájára vonatkozó általános kérdésekről tárgyalt.

„A Hodzsa fogadtatása bizonyítja, milyen mértékben felel meg a cseh-román szövetség két nép belső érzelmeinek. Hodzsanak a román államférfiakkal folytatott eszmecseréi mélyesges tisztelet és barátság jegyében folytak le és lehetővé tették a teljes összhang megállapítását a különböző politikai és gazdasági jellegű kérdésekben. A két kisanant-állam kormányelnökei kölcsönösen gratuláltak egymásnak a csehszlovák-román együttműködés szerencsés eredményeinek, amely napról-napra teljesebbé válik a kisanant keretében. A két miniszterelnök megbeszélései a román-csehszlovák gazdasági viszonyt is felölelték. Ez alkalommal a két országot érdeklő fontos gazdasági és pénzügyi kérdéseket oldották meg. Megerősítette a két miniszterelnök a teljes egyetértést a három kisanant állam kereskedelmi csereforgalmának fejlesztése és az azokat egymáshoz fűző gazdasági kapcsolatok kimélyítése érdekében. Ami a Románia által csehszlovákiában rendelt hadianyagszállítást illeti, Hodzsa és Ta-

tatarescu örömmel állapították meg, hogy a szállítások gyorsított menetben történnek és azok pénzügyi oldala is a két fél teljes megelégedésére szolgál.

Miután politikai szempontból tartottak szemlét az általános helyzet felett, Hodzsa és Tatarescu folytatták prágai megbeszélésüket a Duna-államok közti együttműködés létrehozása érdekében követendő módokat ügyében és megállapították azon gyakorlati eszközökben, amiket eredményre vezetőknek tartanak.

Eszmecsereik során a két kormányelnök ismételen kifejezésre juttatta mélyesges ragaszkodását a népszövetségi alapokmányhoz, amelynek alapelvei kölcsönös együttműködésük és a többi állammal való viszonyuk bázisát képezik. Ami az esetleges népszövetségi reformot illeti, nem fognak belemenni semmilyen változásba, amely gyengítene a paktumot, hanem csak olyan módosítást fogadnak el, ami erősítene azt.

A kisanantot érintő gazdaságpolitikai kérdéseket is megvitatták és a két miniszterelnök elégedetten állapították meg, hogy alkalom adódott Sztójadinovics jogszlová miniszterelnök öccselencijával való találkozására és a kérdéseknél vele történő megbeszélésre is.

Tegnap este 9 órakor a csehszlovák követésen volt vacsora, amit fogadás követett. Ezen résztvettek a kormány tagjai, a pártelnökök, a diplomáciai kar, több volt miniszter, a külügyminisztérium főtisztviselői, stb.

Megkezdődött a dunai értekezlet

Bjél 12 óra 40 perckor Hodzsa, Tatarescu, Antonescu, Korec csehszlovák ügyvivő, a cseh katonai attasé, a jugoszláv követ, a prágai román követ, Cristu külügyminisztériumi gazdasági osztályfőnök, Grigoreca meghatalmazott miniszter, Vlahide miniszterelnökségi főtátrkar elutaztak Mogosia állomásról. Számos újságíró is elkísérte őket. A különvonat ma reggel hét órakor Turmu-Severinbe érkezett, ahol utasai felszálltak a Regele Carol II. hajóra és Bazias felé indulnak, ahol találkoznak Sztójadinovicsal. Tatarescu, Victor Antonescu és kíséretük pénteken reggel 10.30 órakor érkeztek vissza a fővárosba.

Belgrád, június 17. (Rador). A Pravda megállapítja, hogy semmi meglepőt nem szabad várni a három kisanant miniszterelnök értekezletétől. A kormányelnökök a nemzetközi helyzetet fogják csupán tanulmányozni teljes összhangban levő nézeteik alapján, amelyekről a kisanant mindenkor bizonyoságot szolgáltatott.

Stajadinovics, Hodzsa és Tatarescu találkozására

Turmu-Severin, június 17. Ma délelőtt Cádere belgrádi román követ Turmu-Severinből átment a várossal szemben, a Duna tulsó partján fekvő Cladovaba, hogy fogadja Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnököt, aki a Karagyörgeyevics hajóval érkezett meg. Időközben megékezett Turmu-Severinbe Tatarescu s Hodzsa, akiket ünnepléses fogadtatásban részesítették a helybeli hatóságok. Ezután felszálltak a Regele Carol II. hajóra, amely a Traian román és Valopiu csehszlovák hajók által kísérvé átsiklott Cladovába. A jugoszláv város felbologózza és feldiszítve várta a vendégeket. A kikötőben ünneplő tömeg és zenekar fogadta a két miniszterelnököt. Sztójadinovics Cádereval együtt várta a román hajót.

A tömeg lelkes ünneplésben részesítette a vendégeket azok partraszállásánál. Félóra után a Regele Carol ismét felszede horgonyait és elindul a cazane felé továbbra is a Traian és Válopluk által kísérvé.

A hajón tartott értekezleten Sztójadinovicsot részletesen tájékoztatták a bucaresti tárgyalások lefolyásáról, majd megkezdtek az általános helyzet részletes tanulmányozását. Előszörban a három szövetséges állam fegyverkezésének kérdéséről, majd a gazdasági problémákról és a kivüállól államokkal való politikai kapcsolatokról tanácskoztak. A kirándulás Baziason ér véget, ahol Sztójadinovics elvált kíséretével és a Karagyörgeyevics hajón Belgrádba utazik. Hodzsa, Tatarescu és Antonescu a vonattal Timisoarára mennek, onnan Hodzsa haza felé veszi útját, míg Tatarescu és Antonescu a fővárosba térnek vissza.

A francia repülőflotta egyike lett a világ legerősebb repülőflottáinak

Bordeaux, június 17. Az új repülőter felavatásakor Pierre Cot légügyi miniszter röviden ismertette tárcájának egyéves tevékenységét. A raktáron levő hadianyag mennyiségét 110 százalékkal emelték, a modern felszereléseket 1937-ben 180 százalékkal emelték, a tartalék légiflotta 80 százalékkal fog növekedni, a gépek bombaképessége 400 százalékkal. A világnak nincs egyetlen repülőflottája, amely ily rövid idő alatt ehhez fogható fejlődésen ment volna keresztül. A francia repülőflotta egyike a legerősebbeknek a világon. A népszerűsítő repülésnek 1938 végére 840 gépe lesz.

Az ókori zsidó művészet

A közhit úgy tarja, hogy nincs önálló, nincs gyökeres zsidó művészet. A zsidóság nagyot alkotott szellemi téren, mindenekelőtt a vallás és az erkölcs terén. Az esztétika és a művészet ösvényein azonban egyre csak a szomszédjai után, idegen példák nyomán kullogott. Utánzás, másolat, visszfény minden művészet.

Adolf Reifenberg könyve (Denkmäler der jüdischen Antike a címe és a berlini Schocken-nél jelent meg) egészen más felfogást vall és ezt az új, ezt a meglepő, sőt helyelkölzel egyenesen forradalmi felfogást a maga és más régészek kutatásainak jóvoltából, szöszszerinti értelemben tett „kézzel fogható argumentumokkal” képes alátámasztani: agyag-edényekkel és figurákkal, elefántcsontlaposkálakkal — a fabutorok bevonására használták őket — és pecsétnyomokkal, érmeikkel és épületekkel, freskókkal és mozaikokkal, szarkofágokkal, üveggel és lámpásokkal. Egész sereg képmellékletben sorakoztatja fel őket. — E pompás könyv nyomán haladtunk a következőkben.

Palesztina területe afféle „olvasztótengely” volt eleinte. A hetiták, az egyiptomiak, a mezopotámiai és az égéiei népek kultúrája folyt itt egybe a kanaáni népek kultúrájával. A beudin zsidók átvették ezt a kultúrát és az ókeramikájuk alig különbözik a kanaánikétól. A bennszülött népek hatása abban is megnyilvánul, hogy a bibliai tilalom ellenére a zsidók nem riadnak vissza állati és emberi ábrázolásoktól és Asztarte istennő — a termékenység és a nemzés istennője volt — agyagszobrárt is gyakran veti Palesztinában felszínre a régészek isója. Amikor azután a külső nyomás egységbe forrasztja a zsidó törzseket és kialakul a királyság, azután a művészet és a műpar szerepe hatalmasan megnövekszik a zsidóság kebelében. A szentély és a királyi paloták építói azonban jobbára idegenből hozott művészek még és ha történetesen az Ach-király számariai palotájának elefántcsontlaposkái egyikén héber művész nevé is találjuk, ez az eset még nem bizonyít önálló művészeti irány mellett. A zsidó művészek is pogány példák után igazodtak.

A királyság korszakára a perzsa korszak, majd 333-tól, Nagy Sándornak a perzsák fölött aratott győzelmétől fogva) a hellenista korszak következik a zsidóság életében. A hellenizmus ellenállás nélkül hódítja meg az akkor ismert világot. Csak egy kivétel van: a zsidók. (A makkabeusi ellenállás és reá következő nemzeti ujászúlletés a művészet terén is megtermékenyítően hat. A zsidók nem indulnak többé idegen alkotások után, ütött végre a specialista zsidó alkotások órája. A makkabeusi Simon sélkeljett és egyéb émeit sajátosan zsidó és sajátosan palesztinai ábrák díszítik: a szent kehely, lilomok, az eszrog és lulav, a palma, a bikurimmal — a zsengekkel — megtöltött kosár. Alexander Jannai érmein olykor horgonyt látunk; valószínűleg a tengerparti városok meghódításának jelképe. Es fel-tünik egy új szimbolum is rajtuk, amely később állandó kelléke a zsinagógai művészetnek: egy kerékformájú jelvény. A napkorong. Az utolsó makkabeusi királynak, Antigonosz-nak érmeit pedig a menora, a hétágu szentély-beli lámpás képe díszíti. A memora később a kat exochen zsidó jelvényé magasodik; a most divatozó magen Dávid tősgyökerebb elődje ez a szimbolum.

A makkabeusi királyok az építőművészet terén is jelentőset alkottak. Ósi, keleti alkotások elemek láthatók a paloták romjain, nemkülönben a síremlékeiken. Reifenberg összefoglaló megállapítása így hangzik: Sajátos népi művészet alakult ki, amely tovább élt a herodeszi korszakban is.

Herodes a művészet terén is teljesen behódol a görög-római irányzatnak. De úgy is, mint a későbbi római prokurátorok, tekintettel vannak a zsidónép érzékenységére és az érmeiken arcuk helyett a szentély edényét, palmaágak, lilom, vagy árpakalász szerepelnek. Csak a pogány Caesarea-ban, egyáltalában az általk kormányzott nem-zsidó területen, verettek a Herodes ivadéka maguk képére pénzt. A zsidó művészi tradíció a rómaiak elleni lázadásnak, majd a Bar Kochba által vezetett felkelésnek érmein élt tovább.

éke érdekében az beegyezést lehet hogy a ház alatt mielőtt olyan könnyen veszélyben még leszögezte állítás, miszerint gépet szállítottak meg a felkelőknek.

ására donba

ath június 23-án egyes tárgyalások ssekben, amelyek

örökös

ését. Al templomok Óriási tömeg tödült királyt és királynét, házába vonult, ahol A napot hivatalos

ztásnak fővárosi

sikkasztott.

ban magyarányu óta a pénzügyminis- tereként letartózták, hogy Varovie- elmében a pénz- jösek, mert a sik- esgálták felül, ak- totott összeg 30—

rt az ügy állásáról. ezették. A vizsgálat másnemű vagyona. illetékes pénzügyi bíróságon elrendelt

ej eltulajdonítását. és egyenesen zen-

tvínov és Lengyel-

atal igazgatóját, ki- t neveztek ki.

Petre Szmirmovot g politikai igazgató- állást eddig Gamar- meretesen ezélett né- s lett.

egnap óta nem érkez- Ezovjetországból. szerint a vasuti ösz- rszág és Oroszország adt meg. Ugyancsak határon a katonaság

v. és Lapkádó R. T. ma Baron L. Pop 12. am: 18-60.

URAT

Ezeket amphora, (kétfüllű korsó) és szőlőlevél, illetve eszrog-luláv, az újjáépítendő szentély képe, a szentélyben használatos kürtök, szőlő, pálma, pálmalevél díszítik.

A zsidó művészet tradícióinak másik megöröztetője a zsinagóga építészete, amely a Reifenberg megállapítása szerint, nemcsak a maga terroremmel alkotott jelentőséget, hanem megtermékenyítette és befolyásolta a kései ókor művészetét is és amelynek a nyomai fellelhetők a római-bizánci művészetben épp úgy, mint a kereszténység első művészeti alkotásában.

A régi, a Kr. u. i. 2. és 3. századbéli zsinagógák hatalmas és pompázó épületek voltak, uralták a várost. Az építőre hármas feladat hármlott: Helyiséget kellett teremtenek a vallásgyakorlat számára. Még pedig egy sajátos vallásgyakorlat számára, amely nem ismert áldozatot és misztériumot. Végül alkalmazkodniok kellett a szokásos építészeti formákhoz.

Minden bizonnyal a római bazilika a kiindulási pontja, azonban az is kétségtelen, hogy a bazilika eredeti formája lényeges átalakításon ment keresztül, mire az épület a zsidó gyülekezet házává fejlődött. Kívül-belül új épület típus alakult ki. A kelet felé orientálódás, az asszonyok karzata, az aron hakodes (a sacrum), mind az egyik, a bimah — a tóra felolvasási helye — mind a második centrum: egyképpen és alaposan átforgatták. A római bazilika azután ezen a zsidó transformáción át lett a keresztény templom mintaképe. A kelet felé orientálódás épp úgy megtalálható itten, akárcsak a zsidó sacrum mása: az apsis, vagy az arhinsynagogus, az előjáró diszhelye a Petrus széke formájában, hogy csak néhány példát említsünk. De a keresztény templomi festészet sem Rómában, hanem a zsidó keleten és zsidó befolyás alatt fejlődött ki; a szirmezopotámiai határszéli fekvő dura-europosi zsinagóga (post 245 az építési éve) freskói a mintaképe. Ezek a freskók bibliai jelentéseket örökítettek meg és pedig sajátosan zsidó művészi felfogással, amely teljesen elüt a pogány ábrázolás módjától.

Sajátos zsidó művészet jut kifejezésre a római katakombák aranyozott üvegein is. Törzsek, sáfár, olajkorsó, boroskehely, eszrog és lulav, macca, Juda oroszlanja és még sok más tipikusan zsidó díszítés található rajtuk. Reifenberg végkövetkeztetése: Az üvegfestészetet a zsidók plántálták át a keletre, ahol a föníciaiaktól és az egiptomiaktól tanulták el. A kutatásai végeredményét pedig így összegezi: A képzőművészet terén is jelentőséget alkotott a zsidóság, ameddig hű maradt ősi szelleméhez. Ezek az alkotások más kultúrára és népekre is megtermékenyítő leg hatottak.

Mind ez persze csak a csontváza a Reifenberg kitűnő könyvének, amely az archeológiai leleteket magyarázgatva, végig kíséri bennünket a zsidó föld történetén a honfoglaló törzsek kezdve a Kr. utáni 4. századig. A rövidség és a könnyebb áttekinthetőség kedvéért mellőzök a zsinagógák mozaikjairól és a katakombák művészetéről — a nemzsidó római katakombákban is számos nyomat látták a zsidó képzőművészetnek — szőlő fejezeteket, s a zsinagógai művészetéről írt témáink érdekelt megállapítását. Befejezésül azonban még idekiváncsoltok a Bet hamikdas szent edényének sorsát ismertető részlet; végső eredménye kvadrál a zsidó tradícióval, mely szerint ezek az edények Palesztina földjében megbujva várják a Szentély újjáépítését. Ez az érdekes részlet így szól: A Titus diadalmenetével egyidőben a zsákmanóit templomi edényeket is kiállították. A leírásuk, amelyet Josephus Flavius közöl, teljesen egyezik a Titus diadalívén látható reliefekkel. Elöl a lechem hapanim asztalát viszik; két kehely áll rajta. Az oldalára két sáfár van erősítve; a formájuk azonos a Bar Kochba érmein látható kürtöcskével. Következik a hétégu menora. A „zsidók törvényét”, bizonyára egy törtekercset, a palotájába vitette a császár; viszont a szent edényeket a béke templomában. (Templum pacis) közszemlére helyezték. Amikor a vandálok kifosztották Rómát, a szent edények Karthagoba kerültek. Belizar győzelme után viszont (534) Konstantinápolyba vitték őket. Justinianus császár azonban attól tartott, hogy szerencsétlenséget hoznak a fejére, jeruzsálemi keresztényeknek küldte őket ajándékba. Azóta nyomuk vesztett.

(t. l.)

Beszélgetés reb Joél Teitelbaummal a vonaton, az asszimiláció csődjéről és az erőkről, amelyek a zsidóságot fenntartják

Kiket tart reb Joél Teitelbaum a zsidó közösség tagjainak?

Cluj, június 17. (Az Uj Kelet tud.) Éjfél tájban Clujon beszél az erdélyi Rapid harmadosztályú fuikéjébe reb Joél Teitelbaum szatmári főrabbi. A fuiké zsufoiva van. Itt van reb Smil Gross nagykarolyi szefárd rabbi és néhány chaszid. Mindannyian Clujról jönnek, ahol résztvettek az ortodox központi iroda értekezletén. Reb Joél az ablak mellé húzódott egy sarokba, kerti epret szopogat. Élénk, meglepően fiatalos szemei csillognak. Tíz perc múlva megújja az epret és odaadja a csomagot Fávissnak, a kitűnő vörös gabbénak. A chaszidok szét akarják tépni a papirzacskót. Tíz kész nyul egyszerre érte. Azután még is úgy határoznak, hogy barátságosan megosztokodnak rajta. Reb Joél gondoskodik arról, hogy nekem is jusson az epertől és figyelemzetű Fávist, hogy lehetőleg szép szemeket adjon.

— Sirájm' fár a dács — mondja és mosolyog.

Fáviss fitoktatja héber tudását, lássák, hogy ő már megjárta Palesztinát és azonnal rávágja „bóvakasa...”

Hogyan alakult át a zsidó élet

Reb Joél Teitelbaum, akit általában szofukarnak tartanak, beszélő kedvében van. A rejudaizálásról diskurálnak. Arról esik szó, hogy olyan hitközségekben is, ahol az asszimiláció semmilyen külső akadályra nem talált, feléled a történelmi öntudat. A zürichi hitközség például elhatározta, hogy eltávolítja templomából az orgonát. „Az orgona — így szól a határozat — olyan időknél szimboluma, midőn a zsidóság egy komoly hányada arra törekedett, hogy elmerüljön és felszívódjék a környező népekbe. Ezek az idők elmúltak, most, hogy a zsidóság népi megújulás előtt áll, szükség van arra, hogy az egykori asszimilációs irányzat külső formái is eltávolításra kerüljenek és olyan formák lépjenek helyükbe, amelyek inkább megfelelnek a zsidó nép sajátos karakterének.” Beszélünk az amerikai reformzsidóságról is, amely a legutóbbi kongresszuson úgy döntött, hogy visszaállítja a szombati istentiszteletet, újra beiktatja imakönyvébe a héber imákat és közeledést keres a konzervatív zsidóság felé.

— A zsidóság életében nagy átalakulások mennek végbe — mondja reb Joél. És ez nem véletlen, mint ahogy egy nép életében nincsenek is véletlenek. Egy ideológia csődjéről van szó, amely következményeiben változásokat idéz elő olyan hitközségekben is, amelyek a legkevényebb szákkal voltak a zsidósághoz fűzve. Mert a zsidóság vallásos vezetői már 180 esztendővel ezelőtt tudták, hogy mi az, ami a népi maradásosság szempontjából lényeges. Nem a tudás, hanem az ösztönös megérzés mutatta meg nekik az utat. A modern ember nem tudhatja, mi a zsidó hit megőrzésének biztosítéka, mert tudása nem gyökerezik a zsidóság mély ismeretében. Az asszimiláció csődje láttán remegéssel tölt el bennünket a zsidó nép örökévalóságának kifirkészhetetlen titka.

Reb Joél kinéz az ablakon és elgondolkozik. Ezalatt kíséretének tagjai elmondanak egyet-mást a rabbirol.

A rabbi költségvetése

— A rebbe ma ötvenéves és rövidesen másodsor is meg fog nőlni. A menyasszony Czenstochauban, egy lengyel kisvárosban él, huszonkét esztendő ragyogó szépségű lány. A rebbe nem ismeri menyasszonyát. Lánya, Rajzele ment az apa helyett „nézőbe”. A menyasszony a híres Halberstam familia sarja, a nagynevű szanzi caddik unokája. Ugy volt, hogy most, májusban tartják meg az esküvőt. de a menyasszony iratait nem tudták idejében beszerezni.

— A rebbe havi költségvetése körülbelül kétszáz ezer lej tesz ki, de senkisé ismert pontosan pénzügyeit, mert mindent

személyesen intéz. Valószínű, hogyha ötszörös jövedelme is volna, akkor is pénz-zavarral küzdené. Saját háztartására keveset költ ugyan, négyszobás lakást tart és nagyon szerényen él, de súlyos kötelezettségeket vállal magára és igyekszik mindenütt segíteni.

— Ihr gleibt avade in necach Jiszruel — persze ön hisz a zsidó nép örökkévalóságában? — fordul felém ismét reb Joél. Gross nagykarolyi rabbi siet menteni és közbevág:

— Régóta ismerem, persze, hogy hisz. Kik tartoznak a zsidó közösséghez?

— Egy szóval elhisszük, hogy a mindenhatóan célja van a zsidósággal és nekünk át kell menteni a népet a jövőbe. Már most az a kérdés, hogyan menekítsük át, milyen eszközökkel. A zsidóság egybeforrott a tórával, amely évezredek óta fenntartott bennünket, föld, anyanyelv és hasonlóknélkül. Megvédett az elmerüléstől. A cionizmus — folytatja mondókáját reb Joél — azt állítja, hogy ezt a nemzeti gondolat is megteszi. Mi nem hisszük ezt. Mindenek előtt a nemzeti gondolat hétköznapi megfogalmazásában kintről hozott plánta, ami tóra nélkül elcsenevész és kipusztul.

— Hány zsidó él a világon? — kérjük.

— Tizenhatmillió.

— És ebből körülbelül hányan élnek az

Hogyan látja Teitelbaum Joél a Palesztina-problémát?

Nem akarunk vitatkozni. Ellenvetés nélkül hallgatjuk meg a főrabbi fejtegetéseit. Elvégre ő a feje és látható vezére egy óriási chaszid tábornak, befolyása ezek életében érvényesül. Bennünket az érdekel: hogyan vélekedik ez az ember a zsidóság leglényegesebb problémáiról.

Reb Joél úgy beszél, mint aki nagyon biztos a dolgában. Ez már nem is meggyőződés, ez több annál: a legnagyobbfokú magabiztosság, a tradíció ereje árad belőle. Így beszél az, aki mélyen, elmozdíthatatlanul, 60 generáció által van beágyazva a multba, a 60 ós közül egyik sem ugrott ki a sorból, senki sem árulta el az ügyet, s a hatvanadik azon az uton jár, annak a célnak a szolgálatában áll, azt az eszmét hirdeti szent meggyőződéssel, amelyért az első élt, a kilencedik szenvedett, a 22-ik máglyahalált halt és a 49-iket pogromisták mészárolták le.

Szóba hozzuk az ortodox központi irodát, amelyen Reb Joél kitűnő instrumentumot lát célja elérése érdekében. Nem akar róla beszélni. Diplomatikusan sikkad el mellette. Beszélgetünk Szatmárról, amely véleményünk szerint a világ legvallásosabb zsidó városa. Reb Joél nem approbálja azt, azt az eszmét látja hol van Lengyelország, hol van például Krakko, az egy ragyogó zsidó város, ott van tóra és van zsidóság és van chaszidizmus. Beszélünk Palesztináról és Reb Jajlis melegen érdeklődik.

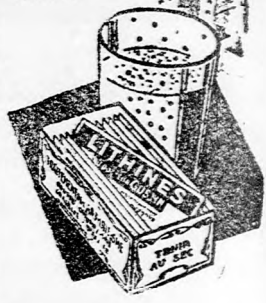
Tudni akarja, mik a legújabb hírek, mikor hozzák nyilvánosságra a királyi bizottság jelentését, milyen forrásból származnak a különböző javaslatokra vonatkozó hírek. S gyorsan megjegyzi: Csak azt szeretném tudni, hol lesznek a zsidók nagyobb gálutban, a leendő zsidó államban, vagy a 2000 esztendő gálutban?

Beszél palesztinai élményeiről, érdeklődik a cionista alapok helyzete iránt, tudni akarja, mit hozott Palesztina számára a privatizáció, majd folytatja:

Mily csodálatos ital!

Egy pillanat alatt elkészíthető... A Lithinés du Dr. Gustin-nal egy izletes ásványvízű ayar, amely borral keverve kitűnő ital az ételmek, A Lithinés du Dr. Gustin-nal a legjobb hatású érelmeszesedések ellen. A Lithinés du Dr. Gustin rendkívül gazdaságos. Kérje mindenütt a vezető Dr. Gustin-t!

A Lithinés du Dr. Gustin Franciáországban három évtizede van forgalomban s ma már nélkülözhetetlen úgy otthon, mint kiindulásokon. Utánzatokat utasítson vissza!

Vezérsépv. A. G. F. R. BUCURESTI, Str. Costache Balacescu, 28

Lithinés du Dr. Gustin

ön felfogása szerinti vallásos életet?

— Körülbelül ötszáz ezren. — Ezek szerint a többiek ki vannak rekesztve a zsidó közösségből? Ennek a tizenöt és félmilliónak semmi köze a zsidósághoz?

— Azzal, hogy nem ismerik el a tóra parancsait, önmagukat rekesztik ki a zsidó közösségből. Ez azonban nem a mi dolgunk. Mi hisszük, hogy magukba fognak szállni és jó gyermekei lesznek népünknek. Ez egyébként a mai messiási idők velejárója.

— Tévedés volna azt hinni, hogy Palesztina a templommal, nemzeti függetlenségünk megszűnésével egyidejűleg pusztult el. Mert Palesztina többször pusztult el. Jóval a templom lerombolása után nagy zsidó telepedések voltak Palesztinában, volt galuti autonómiánk, a zsidóság főrabbi főbírói büntökben is itélkeztek. Az évszázadok során voltak az országnak fellendülései is. S mi hisszük, hogy amikor elkövetkezik az igazi megváltás ideje, nem lesznek területi problémáink, mert Palesztina területe úgy fog nyulni akkor, az irás szava szerint, mint a szárvasbőr... De addig —

Nem folytatja, nem fejezi be a mondatot, mélyen a szemembe néz, mint aki azt mondja: a többit ugvis tudjuk, az én világom csakis a vallás tengelye körül forog, s ez az a pont, ahol utjaink elválnak.

Éjfél után egy óra. A vonat Causca felé jár. Reb Joél kinéz az ablakon, aztán felém fordul:

— Mir vel'n a bisz' d'ral'n — szundikálni fogunk egy keveset.

Reb Joél leveszi a kalapját, meggajítja kicsi sapkáját, sóhajt, a falhoz dől és arca komolyra merevedik.

Reb Joél Teitelbaumnak a másik pillanatban nincsenek problémái.

Alszik. Eloltják a lámpát. A chaszidok lélegzet-visszafojtva hallgatnak. És úgy tűnik nekik, mintha a Rapid-Ardeal zakatolása is egyre halkulna...

Schön Dezső

— Alkoholisták, akik gyomorhurutban szenvednek, elvesztett étvágyukat napi kb. 150 gram természetes „Ferenc József” keserítéssel használata következtében gyakran meglepő rövid idő alatt visszanyerik. Az orvosok ajánlják.

Orvosilag ajánlva. Huszonhat állam egészségét óvja. Ügyeljen az OLLA márkára, ne fogadjon el utánzatokat

Az oradeai ort. kóser Szilágyi fiuinternátus

vállalja az első középiskolába kerülő tanulók bejelentését, felvételi vizsgára való előkészítést. A felvételi vizsga f. hó 22-én lesz, ezért az érdeklődő szülők haladéktalanul forduljanak az Internatul Evreesc de băieți Oradea, Str. Delavrancea 17. címhez.

Az e fertőz

A német nép

Német határ, centrupárti bar napokban. Régen nehézségek árán Németországból, levegőt szívhasza csak szóra birni tosan nyilatkozta. belső viszonyairól tő dolgokat mond helyzetéről, amelytőlönösen fájdalommal szeltek arról az a német katolikus tesznek különböző mokraták és a mondották. Egyfő pörnek el minden centrációs táborok ra megtölnek azokel, akiket a horthamosztagosok ké A legvadabbul

A Freiburger száma két oldalán azokról az erkölcsi tolikus papok és most Németország nemzsege a legmíg tól. Azt írja, hogy lóstori cellákban, bucsstenítették a self büntözést elre a bíróság előtt. a bíróság előtt, ho latias büntözök ell vadjajkát.

Gyűlölettől izzó, tolikusok ellen, ho utáltassák a katolikusokat.

A német püsp hiába tiltakoznak tása ellen. Gröbel utóbbi pástörleve vajjon miért tárgy egyszerre, egy tön

Miért titkolják rogereszes párt Legutóbb a német vatalos közlemény állapította, hogy közl mindössze 4

ben az erkölcspör mindössze csak 21 met szerzetes közl pörökbe és ezek el. 25.635 német közl tehát csak

ezeket sem tud mondotta ez a hiv az ilyen tiltakozás nem sok foganatju ház közleményei n

vá, de a horogker sa a legszélesebb A legfájdalmasa ezek a horogkeresz

rekről közölt részletekre kiterjed fiatalág lelkében

Az ifjúság

Az iskolásfiúk cs mer kifüggesztett Stürmer hirdetőtár deklórással olvass nős részletességel kedvtelve nézegetik mányabb képeket, ságot valósággal szexuál-patológikus iskolák vezetői nem tesznek ez ellen, ha ják. Az iskolásgyer a legkellemetlenebb szülőiket, akik szü ezekkel a szexuális kérdésekkel szembe a tanárnők ellenő

Az egész német ifjúságot megfertőzik az ugynevezett erkölcspererekkel

A német néptömegeket előntötte a szexuál-pszichózis szennyes hulláma

Német határ, június hó. Néhány régi centrumpárti barátommal találkoztam a napokban. Régen nem láttam őket. Nagy nehézségek árán sikerült nekik kijutniok Németországból, hogy egy kis szabadabb levegőt szívhassanak. Nehezen tudtam csak szóra bírni őket és csak nagyon óvatosan nyilatkoztak a Harmadik Birodalom belső viszonyairól. De még így is elképesztő dolgokat mondtak el arról a súlyos helyzetről, amelyben a német nép él. Különösen fájdalmasan, szinte könnyezve beszéltek arról az üldözöhadjáratról, amely a német katolikusok ellen folyik. Nem tesznek különbséget közöttük, a szociáldemokraták és a kommunisták között — mondtották. Egyforma kegyetlenséggel tipornak el minden ellenvéleményt és a koncentrációs táborok megint és újra meg újra megtölnék azokkal a szerencsétlenekkel, akiket a horogkeresztes spiclik a romosoztatások kezére juttatnak.

A legvadabbul mégis a katolikus papo-

kat üldözik most. A horogkeresztes sajtó tele van a legvakmerőbb vádaskodásokkal. Oldalakat töltenek meg a legnemtelenebb rágalomokkal és olyan tálalásban, amelyek tendenciája kézenfekvő. Az egyház pedig teljesen tehetetlen. Lapjait megszüntették, egyesületét főszozlatták, még a püspökök pásztorlevelei sem jutnak el a hívőkhez, legfeljebb azok szereznek rólu tudomást, akik a templomok szőszékeiről fölolvastott pásztorleveleket közvetlenül hallgatják. A náci-sajtó, amely valamikor az egekig magasaltta Röhmöt és a Röhmöket, úgy állítja a német nép elé a katolikus papokat és szerzeteseket, mint a legfertelmesebb bűnök hordozóit.

A kolostorokról, mint büntanyákról emlékeznek meg a horogkeresztes újságok. Mindennap vastagbetűs címek hirdetik ebben a sajtóban, hogy „a szerzetesek a legszörnyűsegebb homoszexuális bűncselekményeket követték el.“

A fantasztikus erkölcspererek

A Freiburger Zeitung egyik legutóbbi száma két oldalon át közölt beszámolót azokról az erkölcspererekről, amelyek katolikus papok és szerzetesek ellen folynak most Németországban. Ez a beszámoló hemzseg a legminősíthetlenebb vádaktól. Azt írja, hogy „a szerzetesek a kolostori celláikban nyomorék gyermekeket börtönlétesítettek meg...“ „A papi ruhát viselő bűnözők elrettentő cinizmussal állnak a bíróság előtt.“ „Gyermekek vonulnak el a bíróság előtt, hogy megismételjék az állatias bűnözők ellen tett kétségbeesett vádjait.“

Gyűlölettől izzó, vad uszítás folyik a katolikusok ellen, hogy a német néppel megutáltassák a katolikus papokat és szerzeteseket.

A német püspökök pásztorleveleikben hiába tiltakoznak egyes esetek általánosítása ellen. Gröbel, Freiburg püspöke legutóbbi pásztorlevelében fölveti a kérdést: vajon miért tárgyalják ezeket a pöröket egyszerre, egy tömegben?

Miért titkolják el viszont a vezető horogkeresztes pártemberek erkölcsperereit?

Legutóbb a német katolikus egyház hivatalos közleményét adott ki és ebben megállapította, hogy 21.461 katolikus lelkész közül mindössze 49-et vádoltak meg ezekben az erkölcsperőkben és ezek közül is mindössze csak 21-et ítéltek el. 4174 német szerzetes közül 9 keveredett bele ilyen pörökbe és ezek közül csak egyet ítéltek el. 25.635 német katolikus egyházi férfi közül tehát csak 58 papot vádoltak meg, ezeket sem tudták mind elítélni — mondtotta ez a hivatalos közlemény. De az ilyen tiltakozásoknak, nyilatkozatoknak nem sok foganatjuk van. A katolikus egyház közleményei nem jutnak el mindenohová, de a horogkeresztes sajtó gyalázkodása a legszörnyesebb körökben elterjed.

A legfájdalmasabb az a rombolás, amit ezek a horogkeresztes uszítások, az erkölcspererekről közölt céltűzések és a legapróbb részletekre kiterjedő tudósítások a német fiatalok lelkében visznek véghez.

Az ifjúság megméltározása

Az iskolásfiúk csapatosan állnak a Stürmer kifüggesztett példányai előtt és a Stürmer hirdetőtáblái előtt és izgatott érdeklődéssel olvassák a Stürmer-ben közzétett részletekkel megírt erkölcsperereket, kedvtelve nézegetik az ocsmányabbnál ocsmányabb képeket, karrikaturákat. Az ifjúságot valóságos megfertőzők ezekkel a szexuál-patológikus tudósításokkal és az iskolák vezetői nemcsak hogy semmit sem tesznek ez ellen, hanem még elő is mozdítják. Az iskolagyerekek hazatérve, otthon a legkellemetlenebb kérdésekkel zaklatják szülőiket, akik szinte tehetetlenül állnak ezekkel a szexuális témák körül hullámzó kérdésekkel szemben. Az iskolai orvosok a tanárnőket ellenőrzése nélkül vizsgálhat-

ják az iskoláslányokat. Azt lehetne mondani, hogy, hogy egész Németországot, a széles néptömegeket előntötte a szexuál-pszichózis szennyes hulláma. Valóságos középkori hangulat hatalmasodott el a tömegek körében és már-már sátán-misztériumokban hisznek.

Hogyan dolgozik a náci-sajtó

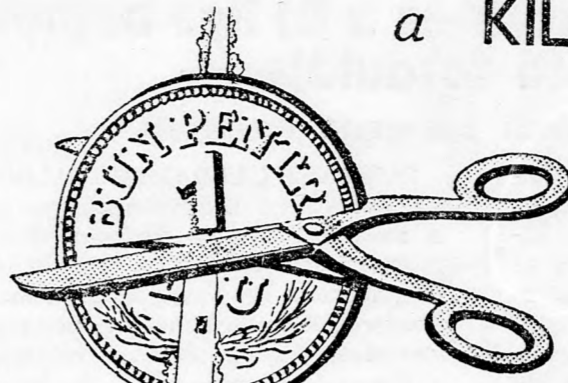
A horogkeresztes vádaskodók szinte lázas buzgalommal gyártják elvetemült vádaskodásukat. Egész Németországot bejárta a híre annak, hogy egy délnémetországi katolikus lelkész sorra rongtatta meg a kezéigébe kerülő gyerekeket. A vád alátámasztására egy fényképet használtak föl. Ez a közszereplőnek örvendő katolikus pap ugyanis két bérmáltjával lefotografáltatta magát, úgy, hogy mindkettőt átölelte karjaival. Ez a fénykép valamilyen módon a helyi náciilap szerkesztőségébe került, amely a lap első oldalán, hatalmas címbetűk alatt közölte és a cikkben a legvaskosabb gyanúsításokkal illette a katolikus papot. Ennek alapján ezt a hitoktatót le is tartóztatták és ez csak természetes, hogy a lakásán tartott házkutatás során újabb „bizonyítékokat“ találtak.

A tárgyaláson azonban a papot kénytelen volt a bíróság felmenteni és szabadon bocsátani. A bizonyítás ugyanis nem sikerült. Mit tesz a náciilap, amely az egész ügyet országos botrányá kavarta föl? A felmentő ítéletet a lehető legapróbb betűkkel szedett néhány soros közleményben közölte. Ez a katolikus pap ma teljesen megtört ember benyomását kelti.

A német ifjúságot erkölcsileg teljesen tönkreteszik és ezt csak súlyosítja az a körülmény, hogy fizikailag is letörik. Csak nemrégiben emlékeztünk meg bizonyos német orvosi körök megállapítása alapján arról, hogy a német fiatalság körében egyre jobban terjed a lábak megbetegedése, egyre sürűbben lép föl náluk a lúdtalp, még pedig azért, mert ezt az ifjúságot erjét meghaladó folytonos masírozásra kényszerítik. A lúdtalp terjedése már-már azzal fenyeget, hogy a német ifjúság egy része katonai szolgálatra alkalmatlan lesz.

Nagy az izgalom a Német Ifjúsági Mozgalom vezetői ellen folyamatba tett per miatt is. Ez a német ifjúsági mozgalom mintegy kétévtizedes multra tekinthet vissza és egyként vettek benne részt katolikusok és protestánsok. Amolyan cserkészmozgalomféle volt ez. A mozgalom vezetőit hazaárulással vádolják, mert más országok hasonló ifjúsági mozgalmaival összeköttetést tartottak fenn. A pört a nyilvánosság kizárásával akarják tárgyalni és aligha lesz fogantatja a westminsteri érsek és még néhány angol előkelőség nyílt levelének, amely a Times egyik legutóbbi számában jelent meg és amelyben az érsek társaival együtt arra hívja föl a német kormányt, hogy azt a pört a nyilvánosság előtt folytassa le. (M. G.)

LATSZÓLAG literenként 50 banival drágább, TÉNYLEG sokkal gazdaságosabb a KILOMÉTEREKNÉL

ETHYL-UNIREA KÉKBENZIN

UDVARIAS és GYORS SZOLGÁLAT, VIZ a hűtő számdra és automatikus LÉGSZIVATTYUINGYEN áll az autósok rendelkezésére akik az Unirea állomásoknál megálltatják.

Az Ethyl-Unirea kékbenzin sikere valóban tökéletes. Minden évben új és új autósok részesülnek előnyben ezt az üzemanyagot, úgy hogy ma minden Unirea szivattyú sokkal több Ethyl-Unirea kékbenzint árul, mint közönséges benzint.

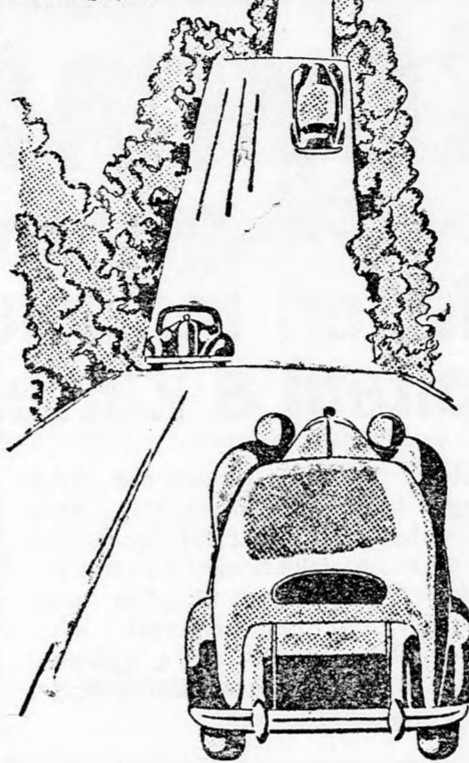
A siker titka igen egyszerű. Az Ethyl-Unirea kékbenzin, az Unirea társaság híres antide-tonáns terméke, amely magasnyomású motorok számára igen ajánlatos, sokkal gazdaságosabb, mint a közönséges benzint.

Az Ethyl-Unirea kékbenzin, antide-tonáns üzemanyag, a motor kopását a minimumra csökkenti. Ha az Unirea társaságnak ezt a kiváló termékét használja, jelentősen csökkenti a javítási költségeket és meghosszabbítja a motor élettartamát.

Az Ethyl-Unirea kékbenzin a következő előnyöket biztosítja:

1. Könnyebben veszi az emelkedéseket.
2. Nagyobb sebesség.
3. Azonnali indítás.
4. Az ellenőrzött és megfelelő elégsé folytán a motor kevésbé kopik.

Ezek után miért gondolkodik még, ha ez az üzemanyag nemcsak kiválóbb, de gazdaságosabb is?

Ethyl UNIREA
KÉK Benzin UNIREA
AZ UNIREA SZIVATTYUKNÁL

Törvényesítették az új német vallást

BERLIN, június 17. (Rador.) A belügyminisztérium tegnap törvényrendeletet adott ki, amely szerint a Deutsche Volkskirche, a német nemzeti egyház, amit dr. Dinter, a nemzeti szocialista párt egyik legrégebbi tagja alapított, mostantól fogva az elismert vallások közé tartozik. A Deutsche Volkskirche-nek csupán bizonytalan kapcsolatai vannak a kereszténységgel. Alapja a „vér“ és egy panteista istenség imádása. Elveti a bünbocsánatot és megváltást, elismeri Jézus értékét, akik azonban német fajú árjanak tekintet. Az ő emléket a német vallás tanítása szerint a zsidó hamisítók változtatták meg, különösen Pál rabbi, aki az apostoli címet bitorolta.

A nemzeti parasztpárt nagygyűlései Hunyad megyében

Pop Ghita beszéde a demokráciáról a brádi népszületésen

Brad, június 17. Az Uj Kelet tudósítójától. Vasárnap tartotta Brádon nagygyűlését a nemzeti parasztpárt hunyadmegyei csoportja. A pártvezetőség részéről ott volt dr. Justin Pop volt szenátor, a párt hunyadmegyei szervezőtények alelnöke, dr. Ghita Pop képviselő és a megye több pártvezére. A helyitagozat részéről DR. Gora Izidor és DR. Imperu Corneli voltak a gyűlés szónokai. Nagy tömeg jelenlétében dr. Justin Pop nyitotta meg a gyűlést és Maniu valamint Mihalache üdvözlését tolmácsolta. Ezután a nemzeti parasztpárt programját ismerteti a parasztság jólétének megteremtésére. Táveszméket terjesztő pártok kortesei árasztják el a falvakat és azt hirdetik, hogy Mihalache a zsidóknak akarja eladni az országot és kommunizmust akar Romániában. A zsidókérdés ténylegesen létezik, de ezt nem lehet márról holnapra megoldani, főleg pedig nem lehet tömegeket kiüzni az országból. Lassan és emberségesen kell orvos-

lást keresni ezekre a problémákra. Dr. Cioflea Romulus visszautasítja a szélsőséges pártok eszméit és hangsúlyozza, hogy ezt az itt gyökeredző parasztságot nem kell hazafiaságra oktani. Dr. Gora Izidor a nemzeti parasztpárt választási sikereiből ismertett részleteket, majd dr. Ghita Pop képviselő emelkedett szólásra és a szélsőséges agitáció ellen foglalt állást. Nem érthetünk egyet azokkal, akik Hitler és Mussolini elveit akarják megvalósítani az országban. Húsz éve áll fenn Nagyrománia, eddig nem volt diktatura, így a jövőben sem lesz rá szükség. Aztán arról beszél, hogy a román kereskedő és iparos osztály megteremtéséhez nagy nevelőmunkára van szükség, mert nem lehet márról holnapra hozzá nem értő románokat tenni a zsidó üzletekbe. Végül lelkes szavakkal a demokrácia mellett tört lándzsát. (A gyűlést dr. Gora Izidor szavai zárták be.)

JUNIUS 18.

vezérsépv. A. G. F. R. BUCURESTI, St. Constante Băfănoaba, 23

D'Gustin

Illásos életet? zren. biek ki vannak re- gbből? Ennek a ti- emmi köze a zsidó-

ismerik el a tóra rekesztik ki a zsi- ban nem a mi dol- magukba fognak sznek népünknek. essási idők velejá-

Joél

hinni, hogy Paleszti- et függetlenségünk eg pusztult el. Mert tult el. Jóval a temp- egy zsidó telepedések galuti autonómiánk, járó bűnökben is itél- rán voltak az ország- hi hiszik, hogy ami- megváltás ideje, nem ánk, mert Palesztina akkor, az irás szaval ör... De addig —

fejezi be a mondatot, mint aki azt mond- k, az én világom körül forog, s ez az lnak.

vonat Csucsá felé jár. on, aztán felém for-

Rim'n — szundikálni

apját, megigazítja id- lhoz dől és arca ko-

ak a másik pillanat-

chaszidok lélegzet-

antha a Rapid-Ardeal tula...

Schön Dezső

gyomorhurutban szen- gyukat napi kb. 150 ene József“ keserűviz n gyakran meglepő ik. Az orvosok ajánl-

OSER

ILUS

Roosevelt rendkívüli értekezletre hívta össze a demokrata képviselőket, a kormány tagjait és a közigazgatási vezetőket

a legfőbb bíróság reformja ügyében

Washington, június 17. (Rador.) Hogy a legfőbb bíróság reformjára vonatkozó javaslat miatt a demokrata pártban mutatkozó szakadási veszélyt elhárítsa, Roosevelt elnök az Egyesült Államok történetében páratlan lépést tett. Június 26-28. napjaira értekezletre hívta össze a 400 demokrata képviselőt, a kabinet tagjait és az állami közigazgatás vezetőit. Az érte-

kezletet a Jefferson szigeten lévő Chesapeakeben tartják meg.

Washington, június 17. (Rador.) A tengerészeti minisztérium közleménye szerint az Augusta páncélos tengernagy hajó, az amerikai flotta ázsiai vezérhajója hivatalos látogatást tesz Vladivosztkban. Politikai körökben ezt a szövjetek iránti baráti gesztusnak tekintik.

Fehéroroszországban újabb nagy kémkedési és szabotázs-központot lepleztek le

Két népbiztos is az összeesküvők között van. Öngyilkos lett a fehérorosz szovjetkormány elnöke

London, június 17. A Ruter jelentése szerint az oroszországi események sorozatában újabb nagyarányú összeesküvés leplezése következett az előző, világszerte nagy port vert pereket. Ezúttal Fehér-Oroszországban indult meg a tisztogatási munka olyan szervezkedés leleplezése kapcsán, amelybe igen előkelő állású vezető férfiak keveredtek be. Az eseményeket a Tass hivatalos ügynökségnek az a közlése jelentette, mely szerint

népbiztos voltak. A két politikust azzal vádolják, hogy *Kalmanovics*-csal, a nemzeti mezőgazdasági intézet igazgatójával egyetértésben

a vetések és a nyájak elpusztítását határozták el. Az állatorvosi intézetből kolerabacillusokat szereztek be, és azzal akarták beoltani a tenyészállatokat.

A kommunista párt minszki kongresszusán olyan kijelentések hangzottak el, hogy a közbirtokokban kémkedési központok működnek és a különböző tudományos intézetekben, mint a kommunista párt egyes központjaiban is gyökeret vertek a nép ellenségei.

A fehéroroszországi letartóztatások természetesen újabb nagy politikai bűnperhez vezetnek.

Moszkvából hivatalosan cáfolják, hogy a lengyel-orosz határt elzárták volna.

Cserviakov, a fehérorosz szovjet köztársaság elnöke öngyilkos lett.

Későbbi jelentés az öngyilkosságot családijellegűnek minősíti és nem hozza kapcsolatba politikai kérdésekkel.

Ugyanakkor azonban az összes londoni lapok a fehérorosz eseményekkel foglalkoznak. Itt szovjetkörök szerint hatalmas kémkedési és gépmobilizációs szervezetet lepleztek le, melynek vezetője *Beneck* mezőgazdasági népbiztos és *Disov* közigazgatási

Macedon módra gyilkossággal állt bosszút felesége szeretőjén egy bucaresti ügyvéd

Musi ügyvéd megölte legjobb barátját, mert megcsalta a feleségével

Bucuresti, június 17. (Az Új Kelet tud.) Szerelmi háttérű, megdöbbentő dráma játszódott le a csütörtökön reggel a fővárosban. Az *Adria* biztosító intézetnek a Nemzeti Színház szomszédságában épült paoirtája előtt hatalmas tömeg csődült össze, amelyet revolverlövés zajra vonzott az épület elé. Az első emeleti ablak hangos csörmpöléssel betört, majd a revolverlövés koppanása megismétlődött. Néhány pillanattal később jólöltözött uriember lépett ki az épületből és utat tört magának a kíváncsiak között. A férfi a Nemzeti Színház előtt posztoló rendőrhöz lépett, a következő szavakkal:

— Biztos ur, lelöttem egy gazembert, teljesen a rendőrségre.

A rendőr eleget tett a felszólításnak és *Oprescu* komisár elé vezette a jelentkezőt. A komisár és a férfi között az alábbi beszélgetés folyt le:

— Vasile *Musi* ügyvéd, az ilfovi kamara tagja vagyok, a *Tomescu* utcában lakom.

— Kit lőtt le?

— Legjobb barátomat, *Ion Livean*ut, a *Vagon* Lits igazgatóját.

— Miért tette?

— Erről a vizsgálóbíró előtt fogok beszélni.

— Hány golyó lőtt ki?

— Csak hetet. Ha lett volna több, többet löttem volna.

— Meghalt?

— Sajnálom, ha nem halt volna meg. Ezután *Stanescu* kvestor, *Clonta* volt

kvestor és *Pallade* komisár szálltak ki, hogy a gyilkosság körülményeit tisztázzák. Megállapították, hogy *Musi* ügyvéd tizennégy éve jóbarátságban él *Livean*uval. Ma reggel is felkereste, leült egy székre, majd revolvért rántott és több lövést adott le *Livean*ura. Három golyó talált az igazgató holtan esett össze. Három golyó átütötte az ablaküveget és a szemben lévő *Chapellier* Georges cég kirakatába akadt meg. Az egyik golyó könnyebben megsebesített egy járókelő gyermeket.

A rendőrbizottság a tények megállapítása után újra kihallgatta az ügyvédet. *Musi* kijelentette, hogy már régen meg akarja ölni *Livean*ut.

— Macedóniai vagyok — jelentette ki — és nem tűröm a szegényt a családomban. *Liveanu* megszegt a barátságunkat és megcsalt feleségemmel.

Liveanu maga is macedóniai eredetű. Felesége és két gyereket hagyott hátra. A szerelmi dráma nagy szenzációja a főváros társaséletének.

— Jiddis operetteladás. A kolozsvári Poale Hadati Hamizrachi öngyógyító alapja javára f. hó 19-én, szombat este 10 órai kezdettel a római kat. gimnázium dísztermében *Teszler* Jenő jiddis színművész rendezésében színpadon „Der chelemer chusen” operett 3 felvonásban, 12 tagú gyermekkorussal. A jótékonycélra való tekintettel kérjük a n. é. közönség tömeges megjelenését. Jegyek elővételben kaphatók: *Albert* nyomdában, *Calea* *Marechal* *Foch* 7 szám alatt. A vigalmi bizottság.

paradicsom elkészítéséhez használjon SPHINX ételolajat

EZ A MÁRKA BIZTOSÍTÉKA A MINDENKORI ELSŐRENDÜ MINŐSÉGNEK

Kifizették az egymillió főnyereményt...

Ünnepélyes keretek között fizette ki a *Stanoiu* sorsjegyfőelárusító cég dr. *Nagylyénak* az egymillió főnyereményt

Ugy festett ma az *Unirii* éteri *Stanoiu* sorsjegyzület, mintha legalább is a párizsi világiállítás egyik pavilonját telepítették volna *Kolozsvárra*. Annak is egyik legfeltűnőbbjét. Hatalmas fehér vászonplakátok vették körül az üzlet bejáratát, amelyről azt tudta meg a járókelő, hogy *Kolozsváron* ma a legboldogabb nő dr. *Nyugaly* ügyvéd felesége, az egyetem jogi fakultásának tisztviselője.

Minden oka megvan ennek a hölgynek, hogy ma boldog embernek mondja magát: 134.000 számú melléksorsjegyével egy millió lejt nyert az osztálysorsjátékon.

Fél egy órakor ünnepélyes hangulat van az üzletben. Várják a millió tulajdonosát. Itt van a rendőrkvesztura képviseletében dr. *Nastase* helyettes kvestor, a városházát pedig *Fodor* József képviseli. Újságírók és rengeteg diák szorong az üzletben. *Jogászok*. A jogi fakultás nevében tölöngölgének. Együtt akarnak örülni *Rozália* asszonnyal, mátl fogva már nem a szegény kifizetését hivatalnok, hanem egy millió lejt tulajdonosa.

Az ünnepelt késik, pedig már itt van *Gantea* inspektor is, aki a *Stanoiu* irodák megbízásából éppen röviddel ezelőtt szállott le a szamosfalvi repülőtérre, hogy jelen legyen a pénz átadásánál.

Szerénykülsője nő dr. *Nyugaly*né. Férje kíséretében érkezik és feltűnően nyugodt. A férjnek inkább meglátszik a szokatlan emóció hatása. Leülnek az íróasztalhoz és aláírják az elismervényt. Egy percig tart. *Nyugaly*nének nem remeg a keze, pedig életének rengeteg aláírása közül ez az egy igazán rentabilis.

Az egyik tisztviselő közben sugárzó boldog arccal, mintha ő volna a nyertes, egyenként emeli ki a *Werheim* kasszából a bankköteteket és lerakja őket a pultra. *Nyugaly*né futó pillantást vet a pénzre. Felszólításra megkerüli a pultot és a bankköteteket elébe áll. Megörökíti a jelentekeket. Ünnepélyes pillanat. A magnézium fényében úgy hat az asszony, amint a pénz halmaz mellett az objektívbe néz, mint egy vadász nagyszerű zsákmányával.

A férj tér először magához, nekiáll a bankköteteknek és újját benyálazva, számolgatni kezdi. Körülötte zsiabonganak a kíváncsiskodók, de nem zavartatja magát. Felesége különböző arccal nézi. Mintha csak olesó számológéddal vesztegetné

idejét a férje.

Nincs meglepve, nem hatódott meg. Ezt ő mondja ebben a pillanatban.

— Gondolta, hogy nyerni fog? — kezdődik *Nyugaly*né első interjúja.

— Soha — mondja unottan. Már hat éve játszom. Nem volt nekem szerencsém az életben, — folytatja.

— Mi lesz a pénzzel?

— Házat veszünk.

A férj közben buzdón számol. A feleség most mellé áll és kihuz egy ötszázlejes köteget a pénzhegyből és benyálazza az újját: kettő, három, négy, tíz, husz... Amikor elmegeyünk, még alig számoltak meg öt köteget. Még hátra van egy egész halm. Majd csak keresztülvergődnek a pénzhegyen... (—)

— Szeptemberben mutatkozik be az új cseh követ. Bucurestiből jelentik: *Vavreka* új bucaresti csehszlovák követ szeptember folyamán nyújtja be megbízólevelét.

— Ma kerül a francia szenátus elé a teljhatalmi törvényjavaslat. Párizsból jelentik: A teljhatalmi törvényjavaslat ma, pénteken kerül a szenátus elé, amely minden biztonnal nem minden akadály nélkül fogja elfogadni. Egyes lapok szerint nehézségei lesznek a kormányknak a radikálisokkal, mégis a szavazás eredménye kedvező lesz, mert a radikálisok szenátorok nem vállalnák magukra a néparcvonal megbomlasztása feletti felelősséget.

— A pápa a magyar kollégium harmincegy új lelkészét fogadta és antihitlerista beszédet mondott előttük. Rómából jelentik: A pápa tegnap a német-magyar kollégium 34 új lelkészét fogadta. A szentatyja beszédét is mondott: „Köszönetünket fejezzük ki azon apostoli munka felett, amit országaitokban fogtok kifejtani olyan időkben, amikor szükség van igazi és értékes apostoli tevékenységre, különösen a német nyelvű lakossággal is rendelkező országokban, ahol elvakult harc folyik az Isten és Krisztus egyháza ellen” — mondotta többek között a pápa.

— Öt ezer jelöltje lesz az idei érettségi vizsgáknak. Bucurestiből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztériumba érkezett ideiglenes jelentések szerint a juniusi érettségi vizsgálatokon mintegy 5000 jelöltre lehet számítani. Ötvenhét bizottság fog működni, ebből 11 Bucurestiben. Ez évben elsősorban lesznek kétféle bizottságok, a tudományos és az irodalmi felkészültségű jelöltek számára. A bizottságban az eddigi 9 helyett csak 7 tag lesz.

Találkozás a spanyol-marokkói rabbiképző intézet vezetőjével

Egy székellyföldi ut apró élményei. Hogyan élnek a szaharai zsidók. Páldázat a lóról

A gyönyörű székellyföldi hegyvidéken ma is sok ősi szokást tartott meg a nép. Temetést láttam valamelyik városban. A gyalultatlan fakoporsót nem főték le, hanem csak mezei virágból font hatalmas koszorút helyeztek rá. Székely legény feketében nagy fakeresztet vitt a menet élén, két táltos a halottas kocsi előtt. Lábait szélesen széjjelvetve — állott a kocsi, komoran, mintha minden gyász benne sűrűsödött volna össze. Akik a halott mögött ballagtak, a közvetlen hozzátartozók, nyugodtan mentek, egy-két szót váltva egymással. Az elmulásnak nincs is több jelentősége erre felé, mint az ősznek és télnek. Nem sirtak miatta.

A mezőn, a Hargita alatt, öreg paraszt és két unoka fedett kocsin halad előre. Az öreg, csontos ember harmónika-kísérettel énekel. Csi mélységek alól tör elő az ének, a falu, mintha áldozatot venne, annyi csodás áhitattal adják a kocsihoz a kenyeret, töröküzűt, szőttest. Vak koldus járja a falvakat kicsiny fiúval. Dudás fúrujából megrázóan sir a világtalanok tragédiája. Valahonnan egy völgyből cigányasszony cihelődik föl. Barna kamazódó fiu a karján.

— Nagyságos ur, könyörüljön meg rajta! Beteg az istenadta. Viszem a kórházba.

— Mi baja? — kérdelem, mert a gyermek arcán semmi nyoma a fájdalomnak.

— Jaj, nagyságos ur, fáj a gyomra szegénynek. Ugy fáj, hogy reped meg!

— Mitől? — érdeklődöm tovább, miközben átadom a fiúnak a pénzdarabot.

— Attól — feleli, — hogy nincs mit egyen. És ahogy markában a nikeldarab, a gyomorba jós leugrik anyja öléből és fut, mint a mokus, amelyből ezen a vidéken annyi van, mint mifelénk a nyul.

Érdekes emberrel találkoztam az uton, Juda Hartmann rabbival, aki spanyolországi cikkek alapján ment ki Barcelonába néhány esztendővel ezelőtt. Azóta sok jót élt át, szép karriert csinált, Spanyolország fővárosában, Tetuánban a rabbiképző igazgatója lett, egészen mostanig posztján maradt, de a nemzetiek ujjában nemcsak a köztársasági barátait, az oroszokat, franciákat és angolokat üldözik ki az általuk megszállott területekről, hanem mindazokat az idegeneket, akiknek állama barátságos viszonyt tart fenn Franciaországgal.

Reprodukáljuk néhány jellegzetes élményét:

— Amikor Barcelonába jöttem, hat évvel ezelőtt — mondja Hartmann rabbi — Talarevitz titkár, aki egyébként gipszgyáros, vezette a 130 tagból álló zsidó közületet. Hatvanötven Törökországba kerültek oda, a többi: görög, román, lengyel és magyar származású volt. Szeptemberben kerültem a városba. A titkár kiértékelte a tagokat, hogy 22-én lesz roshasana, amely napon ünnepi prédikációt tartok. Nem százharminc jöttek, hanem ötszáznál is többen: az imaház be sem tudta őket fogadni. Spanyol szokás szerint a Tórához nem a megszokott néhány embert hívták föl, hanem kétszázat. A két nap adakozása 12.000 pezeta volt, akkori érték szerint 240.000 lej.

— Két évvel ezelőtt kerültem Marokkó spanyol zsidói közé Tetuánba. Egység, törénetileg egybeforrott zsidó közösség él a városban, körülbelül tízezer család, mindnyájan vallási kulturában. Régi hagyományokkal, különös és nyilván az arab környezet hatása alatt keletkezett babonákkal.

— A szent emberek tisztelete úgy él bennük, mint talán a bibliai korban. Efraim Ancaoua a legfőbb szent, akit 550 évvel ezelőtt — a monda szerint — száműztek Spanyolországból. Benne a szombat legendás hőst tisztelik. E szentéletű férfiú a menekülés során átjutott a csatornán és a nagy sivatag egyik oázis-városába, a mai francia Algirban levő Tlemsen felé igyekezett egy karavánnal. Napok óta meneteltek. Elkövetkezett péntek délután, amikor a jámbor ember felkészült a szombatra. Leszállt a tevérről és megkérte a karaván vezetőjét, hogy maradjon vele, amíg vége a szent napnak. De ez tudni sem akart erről, tovább ment és a sivatagban hagyta a szentet, nem törődve azzal, hogy a közeli sziklás hegyekről lejöhettek a vadállatok és széjjeltéphetik.

A caddik Istenhez való nagy bizakodásában nem félt ettől. Megmosdott a tömlője vizéből, levette homok ruháját és felvette ünnepi ruháját. Ekkor megjelent a sziklák felől egy oroszlán, az állatok királya, a jámbor mellé telepedett, hogy megvédje a sivatag fenévjaitól. Vele maradt a szombati nap-

lementéig, akkor körülhízelegte, kezét nyalagatta, lefeküdt, hogy hátára vegye a szent férfiút. Rabbi Efraim megülte az oroszlánt. Utközben az állatok királya még egy kigyót fogott, közepén szájába vette, hogy a „lovás” számára gyepölőül szolgáljon.

Igy vonult be az oázis-városba, Tlemsenbe, ahol a zsidók azonnal rabbijukká választották. Hosszu működése után, amikor meghalt, sírját szent helynek nyilvánították, ahová halála évfordulóján ma is nagy tömegekben járul a nép.

A szahara-menti zsidók (akik bizonyára a második Templom pusztulása után húzódtak fel a Földközi tenger partjain Egyiptom és Lybián át Algirba és Marokkóba) arab környezetük sok népszokását, babonáját vették át, Főképp az elhunyt szentek imádatát. Majdnem minden falunak megvan a maga caddikja, akinek sírjához az év folyamán néhány ezer elzarándoklik. Bar micve ünnepeik nagyon ceremóniások, éppúgy a lakodalmak. Nyolc-tíz napig is eltartanak a szertartásokkal, babonákkal tarkított ünnepek. A völegényt arab módra, olajba mártott kötéllal jól „elopotyolják” és még a baldachin alatt is

éreztetik alacsonyrendiségét. A menyasszonyt magas székre ültetik, aki innen nyújtja le az ajándékát, gyűrű helyett egy aranyat, vagy rézpiculát jóvendőbeliének. A lakomák, körbe való lovaglások és sok zenebona után megint az igénytelenség és munka napjai következnek, amit a szombat szakít meg. Ezen a napon sokat imádkoznak és jól étkeznek. Péntek este a manna emlékeztetése „kusz kus” nevű ételt esznek, amit veteményből és darából főznek össze, a nálunk szokásos sólet helyett pedig „töfinát” készítenek, aminek lényege ott is a bab és a zsirus birkahús.

A sivatag zsidói érintkezési nyelve a „sló”, arab-aramus és héber vegyület. De a bibliai héber nyelvet, elmaradt kulturális viszonyaik ellenére is, ápolják. A spanyol köztársaság kormánya már az első időkben gondolt arra, hogy korszerű rabbiképzés útján a zsidók nívóját emelni fogja. Ezért szervezték meg Tetuánban a rabbiképző iskolát, ahol európai módszerekkel tanítanak: Talmudot pil-pul nélkül, filozófiát, Sulchan Aruchot és történelmet. A főtantárgyak mellett természetesen egyéb diszciplínákat is, elmélyülten nagy „ijjun”-nal tanulnak a marokkói ifjak — mondja az iskola vezetője, Juda Hartmann ur.

A messze utról jött beszélcei származása pap érdekes előadását nem élvezhettem tovább, mert a vonat Csikszeredára érkezett.

A rabbival, akét már megemlítettem cikkeimben, Krausz Rómeó urral kicsi vitám volt. Ő a telcsi híres jesiva növendéke, ahol a legnemesebb litvániai hagyományok szerint tanítanak. Elitéltek a chaszidizmus kinövésait, a babonát, a szellemi elferdültségeket és ezen a vonalon tovább is mennek a kelet felé. Mint-

ha a vilnai gáon kora térne vissza! De ez a fiatal pap okosan disztigvál. Elmond egy anekdotát, amiből a modern chaszid-problémának egész értelme és programja domborodik ki.

Bejön a briszkai caddikhoz télvíz idején egy fiatalember, aki sokat böjtölt, sokat imádkozott, a Zohár könyvét is tanulta és mindenben a chaszid tradíciók szerint járt el. De a mélyebbre látó caddik megéreztte a fiatalember hiúságát és türelmesen végighallgatta kenetes filozofálgatását.

— Nézz ki az ablakon — szól az atán. — Lovat látsz, ugy-e?

— Lovat!

— A ló, tudhatod, nem eszik semmit, ami állatból származik, tojást sem, tejet sem. Ebben a tekintetben tehát tökéletes és kész caddik.

— Valóban, kész caddik!

— De ezenfelül meg van vasalva a patája.

— Akárcsak egy chaszidnak a lábbelije.

Patkóval. Igazán csodálatos hasonlóság.

— Menjünk tovább! Nézd csak, a ló hogy meghempereg a hóban. „Gilgul séleget” csinál a jó chaszidok módjára.

— Pont ugy!

— És fehér a természeténél fogva. Nem kell gyolcsot öltenie.

— Igaz!

— Látod — fejezte be a briszkai caddik — tiszta choszed. Mégis csak egy ló!

Ez az adoma rávilágít a formaiságra, ami sokkal könnyebb beleesni, mint kikászolóni belőle. Gondolatbeli és érzébeli lustaság okozza és az, hogy tele vagyunk fogyatékosági komplexumokkal, amelyek gátolják az önbecsülést és önrendelkezést. Odákapcsolódunk a formaisághoz, miközben felejtjük a lényegét. (sz.)

SZÍNHÁZ-FILM

Ma van a Szerelemre ítélem premierje

Gredinár-Valter-Claude Romano eredeti új bűnügyi operettjének ma este lesz a várva-várt bemutatója. A gyönyörű kiál-

ításban és nagyszerű rendezésben színrekerülő operett egyelőre négyszer szerepel a színház műsorán.

A Szibill felújítása

Jakobi Viktornak, a magyar operettirodalom fiatalon elhunyt kimagasló egyéniségének leghevesebb operettjét a Szibillt újítja fel a színház vasárnap este hosszabb pihentetés után.

A Szibill a szezon egyik legparádésabb előadásának ígérkezik, mert hiszen az operett szereposztása olyan pazar, hogy a legkényesebb színházi közönséget is ki fogja elégteleni. Színházunk mindkét primadonája játszik a Szibillben. Szibillt Solymosán Magda, Anna Pavlovna nagyhercegnőt Úrmössy Magda játssza. Velük együtt a

darab többi főszerepeit Stefanidesz Ili, Jenői János, Tompa Sándor, Csóka József, Deesy Jenő és Homm Pál játsszák. Itt említhetjük meg, hogy Homm Pál a színház fiatal tenoristája először lép a kolozsvári közönség elé nagy szerepben s Petrov hadnagy szerepében már Brassóban igen komoly, nagy sikert aratott. A Szibill vasárnap esti előadását utolsó 32. számú premier bérletben tartják meg, de a bérlek iránti előzékenységből a színház azoknak jegyét, akik bármilyen okból nem nézhetik meg az előadást más előadásra becseréli.

Szombaton délután öt órakor Budai Nagy Antal, olesó helyárrakkal

Szabadtéri előadásokat rendez a színház a református kollégium udvarán

— Ünnepi hét: Az ember tragédiája, Hamlet és Lillom —

Cluj, június 17. A színházi szezon végéhez közeledik. Már csak néhány nap, és a színház épületében befejeződnék az előadások. A szezont valóban ünnepélyes módon zárja le a színház igazgatósága: ünnepi hetet hirdet, szabadtéri előadásokat, amelyek nemzeti irodalmunk és a világirodalom három kiemelkedő alkotása kerül színre.

Az ünnepi hét a jövő szombaton, június 26-án kezdődik és július elsején, csütörtökön fejeződik be. Az előadásokat a református kollégium nagyudvarán, hatezer néző befogadására tervezett nézőtér előtt, az ősi templom tövében felépített monumentális ötszövu szabadtéri színpadon tartják meg.

Az első színrekerülő darab: Madách Imre halhatatlan drámai költeménye, Az ember tragédiája. Évről-évre új nemzeteket hódít meg ez a páratlan alkotás, amelyet Goga Octavian kongeniális fordítás révén a románság is jóleső lelkesedéssel és tisztelettel fogadott. A tavalyi bécsi, az idei hamburgi nagyszerű előadások után most az olasz bemutató következik. Nálunk

még szabadtéren nem játszották Az ember tragédiáját, bizonyára azért, mert a hatalmas mű szabadtéri előadása egészen nagy és különleges felkészültséget igényel. Annál indokoltabb a színház vállalkozása, amely most már joggal érzi magát képesnek a Tragédia méltó szabadtéri előadására.

Az ember tragédiája kétszer kerül színre az ünnepi héten, június 26-án, szombaton és 27-én vasárnap. Az előadásokban a színház teljes személyzetén kívül a Szent Cecilia énekkar és a Magyar Dalárda is közreműködik. Száz tagu statisztéria egészíti ki az együttest. Számos stilszerű tánc-szám fűszerezi az előadást, amelyet természetesen hatalmas zenekar kísér.

Június 29-én, kedden a világirodalom legnagyobb drámai alkotása, a Hamlet kerül színre. Csütörtökön, július 1-én Molnár Ferenc gyönyörű legendájának, a Lillomnak szabadtéri előadása — eddig a Lillomot még nem játszották sehol szabadtéren — fejezi be az ünnepi hetet.

Az előadások ismertetésére természetesen visszatérünk. Annyi máris bizonyos-

nak látszik, hogy az ünnepi hét nemcsak a kolozsvári közönséget fogja megmozgatni, hanem egész Erdélyt is, hiszen olyan nagyjelentőségű és nagyszerű kultúreseményről van szó, amilyenre eddig színházunk életében alig volt példa.

HETI MŰSOR:

Péntek este 9: Szerelemre ítélem. (Operett ősbemutató! Zenés bűnügyi komédia három felvonásban. Szövegét írták: Gredinár Aurél és Walter Gyula. Zenéjét szerezte: Claude Romano. Rendezte: Gróf László. Vezényli: Schreiber Alajos. A teljeszen új táncatrakciókat bstanította: Tehán János. A kiállítás tervezte: Rajnai Sándor. Főszereplők: Úrmössy Magda, mint vendég, Sándor Stefi, Bássa Éva, Czopán Flóri, Jenői János, Tompa Sándor, Tóth Elek, Csóka József, Fülöp Sándor, Deesy Jenő, Csengeri Aladár, Homm Pál, stb. Premierbérlet 31. szám.)

Szombat d. u. 5: Budai Nagy Antal. (Közös nagy sikerű erdélyi drámájának első olcsónyírtas előadása.)
este 9: Szerelemre ítélem. (Rendes bérlet 31. szám.)

Vasárnap d. u. 3: Hulló falevél. (Solymosán Magda fellépésével, olcsó helyárrakkal.)
d. u. 6: Szerelemre ítélem. (Harmadszor.)

este 9: Szibill. (Jakobi Viktor világhírű operettjének felújítása, teljesen új betanulásban. Szibill: Solymosán Magda. A nagyherceg: Úrmössy Magda. Szarah: Stefanidesz I. Petrov; Homm Pál. A nagyherceg: Jenői János. Poire: Fülöp Sándor. — Tompa Sándor, Csóka József, Deesy Jenő, stb. fellépésével. Utolsó premierbérlet 32. szám.)

Hétfő: Szerelemre ítélem. (Negyedszer.)

ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma, péntektől két nagy premier: I. Mefisto az Operában. Charlie Chan és Boris Karloffal. Rendkívül izgalmas film. II. A angol király koronázása. Az egyetlen 100 százalékos színes film 1000 m. hosszúságban és Windsor herceg és Simpson asszony házassága. Rendes helyárrakkal.

OPERA MOZGO MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Szőke és a halálmezőről. Ut a földi poklokból halálos veszedelmeken keresztül a szabadság felé. Minden idők legnagyobb Sing-Sing filmje. Fősz.: Clive Brook, Margaret Lindsay.

MUNKÁ3 MOZGO MŰSORA:

Pénteken, szombaton és vasárnap 3, 6 és 8 órakor: I. Moszkvai éjszakák. Kolozsvári utóljára. Fősz.: Harry Baur és Anna Beller. II. Az ideális férj. Operett. Fősz.: Brigitte Helm és Georg Alexander. III. Journal.

Ünnepi és hidegblüffé kurzust nyitók. Jelenléteket felvesszék. Adomány, Cal. Reg. Ferdinand 22. I. em.

BÄ

Hotel Palace és mációk, prospel

III

— A király var-
lentik: Az Adeve-
az uralkodó június
tonescu külügymin-
— Erzsébet kir-
kezőtt. Bucurestib-
hoz csatolt szalon-
kezett Erzsébet ki-
a Pelisor-kastélyba

— A belügymin-
vendéglői menük a
A belügyminiszteri
zett az összes prin-
a vendéglői étkezés
fővárosban a menü
tében 50, 30 vagy
olcsóbb kell, hogy

— Jelentkezés a
mői kereskedelmi li-
tyában. A Kereske-
kereskedelmi licen-
alsó tagozat kiépít
az első osztály nyi-
dik elemi osztályt.
dökek iratkozhatnak
abban az esetben
száma meghaladja
nius 30-ig. Aki
őhajtanak beiratk-
tartandó vizsgálat
az intézetek igazg-
vizsgálat június 2-
tást adnak az isk-
Gejdu 1.)

— Emésztési
gyomorjájás, máj-
és álmatlanság ese-
reggel felkeléskor
„Ferenc József” ke-
ja, fertőtleníti a g-
keringést helyes u-
egész szervezetet.

A Kun-penzió s-
penziók közül legel-
dik be már a szesz-
az elmúlt esztendő-
ki a döntő sikerét
közönséget mind-
szóvátán a Casino
villában nyílt meg
lemes, csendes
Terraszos szobák
Igazi házas, otthon
kifogástalan ellát-
dégeket. Mindenki
zék sürgősen szob-
ban, ha kellemesen
akar nyaralni Sz-

Bäile E

Ors-
600 év óta haszn-
kénese, rádiomos-
köszvény, csusz, i-
női

Isza

forró iszappakol-
dők szakorvo-
I. o. penzió: lakás-
előrendü étkezés
Május és szeptem-
június
július és auguszt-
II. o. penzió
Gyermekek-penzió
50% vasúti kedvez-
Elsőrangú zene.
este tánc és tomb-

Romá

Hullá

Aszfaltos vers

BĂILE GOVORA

Szezon: JUNIUS 1—SZEPTEMBER 30-IG.

Hotel Palace és Balneara modern komforttal. — Mérsékelt árak. — Olcsó étel. — Információk, prospektusok, árjegyzék: SOC. GOVORA-CALIMANESTI, Bucuresti, Str. Brezoianu 62, kaphatók.

Jódos és kénes ásványvizek:

rheuma, szélhűdés, sifilis, bőrbetegség és visszértágulás kezelésére. FIZIOTHERAPIAI INTÉZET: inhalációk, porlasztók, süritett levegő, helyi villanyvilágítás, hidro-elektrikus fürdő, szénsav, diathermia, ultraviolet sugarak, stb.

HIREK

— A királyi vörös útja. Bucurestiből jelentik: Az Adeverul megerősíti a hirt, hogy az uralkodó június 25-én indul Varsóba Antonescu külügyminiszter kíséretében.

— Erzsébet királyi hercegnő Sinaiba érkezett. Bucurestiből jelentik: Az aradi gyors-vasúton szalonkocsijában ma Sinaiba érkezett Erzsébet királyi hercegnő, aki azonnal a Peisor-kastélyba hajtatott.

— A belügyminisztérium maximálta a vendéglői menük árát. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium ma körrendeletet intézett az összes primárokhöz utasításokat adva a vendéglői étkezések árára vonatkozólag. A fővárosban a menüárak három tál étel esetében 50, 30 vagy 20 lej lehet, vidéken ennél olcsóbb kell, hogy legyen a szabott ár.

— Jelentkezés az oradeai társulati fiú és női kereskedelmi liceum első és ötödik osztályába. A Kereskedelmi Csarnok fiú és női kereskedelmi liceumában megkezdődik az első tagozat kiépítése. Az 1937—38. tanévben az első osztály nyílik meg, amelybe a negyedik elemi osztályt végzett fiú- és leányövének iratkozhatnak be. Felvételi vizsga csak abban az esetben van, ha a jelentkezők létszáma meghaladja az 50-et. Jelentkezés június 30-ig. Akik a liceum V. osztályába ösztöndíjjal beiratkoznak, a júniusi szesszióban tartandó vizsgálatra június 20-ig tartoznak az intézetek igazgatóságainál jelentkezni. A vizsgálat június 22-én kezdődik. Felvilágosítást adnak az iskolák igazgatóságai (Alcoa Gejdu 1.)

— Emésztési nehézségek, bélrenyheség, gyomoralfajlás, májduzzadás, ingerlékenység és étvágytalanság esetén az emésztőcsatornát reggel felkeltő forró gyógyvízzel természetes „Ferenc József” keserűvizet alaposan kitisztítja, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes utra tereli és felfrissíti az egész szervezetet. Az orvosok ajánlják.

A Kun-penzió sikere Szovátán. A szovátai penziók közül legelőször a Kun-penzió népszerűvé vált már a szezon kezdetén. A Kun-penzió az elmúlt esztendőben a tengerparton vívta ki a döntő sikerét, olyan vezetéssel, amely a közönséget minden tekintetben kielégítette. Szovátán a Casino mellett gyönyörű fekvésű villában nyílt meg ezidén a Kun-penzió. Kellemes, csendes és mégis központi fekvésű. Terraszos szobák és mindenekelőtt az az igazi háziás, otthonias és minden tekintetben kifogástalan ellátás az, ami idevonta a vendégeket. Mindenki a saját érdekében igyekezik sürgősen szobát foglalni a Kun-penzióban, ha kellemesen és minden tekintetben jól akar nyaralni Szovátán.

Băile Episcopesti

Oradea mellett
600 év óta használják eredménnyel 42° kénes, rádiumos hőforrásait — reuma, köszvény, csusz, isiasz, trombozis, valamint női bajok ellen.

Iszapfürdő

forró iszappakolások, villany, szénsavfürdők szakorvos felügyelete mellett.
I. o. penzió: lakás, háromszori ételiszterinti előrendű étkezés, gyógy- v. hullámfürdő
Május és szeptember 160—180 lej naponta
Június 180—200 lej naponta
Július és augusztus 210—240 lej naponta
II. o. penzió 130—150 lej naponta
Gyermekek-penzió 12 évig 120 lej naponta
50% vasuti kedvezmény a visszautazásnál.
Elsőrangú zene. — Cursalonban minden este tánc és tombola. Ort. kóser étterem is.

Hullámfürdője

Aszfaltos versenytekepálya megnyílt.

— Meghalt Henry Sliosberg. Párizsból jelentik: A napokban halt meg a francia fővárosban Henry Sliosberg ügyvéd hetvenhat éves korában. Az elhunyt egyike volt az oroszországi zsidók legmagasabb alakjainak. A cárizmus idején sok esetben Sliosberg közreműködésének sikerült nagyobb pogrom-vezedelmeket elhárítani. 1900-ban a vilnai rituális vérvád idején sikerült neki felmentenie a vérvád gyanúsítottját, Blondest. A chineui és a homeli pogromok után Sliosberg kinyomozta a borzalmas büntény értelmi szerzőit és vádiratot nyújtott be ellenük. Ugyancsak ő szervezte meg a pogrom-áldozatok segélyakcióját. 1913-ban a kiewi rituális gyilkosság perben Mendel Beilis védeje volt. Amikor néhány évvel ezelőtt a berlini törvényszéken tárgyalták a Cioni bűlcsek jegyzőkönyvét, Sliosberg mutatta ki a legkézzelfoghatóbban a hamisítvány ürességét és tarthatatlanságát. Kimutatta, hogy cári titkosrendőrök szerkesztették és terjesztették a zsidóellenes propaganda füzetet. Sliosberg 1917-ben emigrált Franciaországba, ahol megszervezte az oroszországi zsidók segélybizottságát.

Foto Meisner Regele Ferdinand 3.

— A Zsidó Kórházegyesület új igazgatóságának első ülése. Tegnap tartotta a kolozsvári zsidó Közkórház Egyesület ujonnan megválasztott igazgatósága első ülését. Már a kiütségek is bizonyították, hogy a választás szerencsés volt, mert az igazgatóságnak újszólván minden tagja jelen volt, hogy részkerjen az egyesület új munkájából. A munka a jelszava az új vezetőségnek, a továbbfejlesztés, hogy a kórház mindkét nagy feladatának: a betegek ápolásának és az orvosi továbbképzésnek eleget tehessen és ennek a nagyfeladatnak a megvalósítására Kolozsvár és Erdély zsidó társadalmának legkiválóbb, legbuzgóbb tényezői egyesültek. Az eredmény előreláthatóan és gyorsan mutatkozni fog a kórház nagyarányú fejlődésében és mellette az anyagi kérdések rendezésében is. Az ülést dr. Sebestyén József elnök nyitotta meg, akit tízéves eredményes működésének nem jutalmul emeltek egyhangulag az elnöki tisztébe, hanem azért, mert fontos feladatok várnak rá. A gyűlés a Kórházegyesület további feladatainak, célkitűzéseinek kijelölése után foglalkozott azokkal a mendedmondattal, amelyekkel a választási küzdelemben egyesek jónak látták élni és amelyekben dr. Sebestyén József személye magasan fölülte áll. Dr. Róth Marcell, Diamant Izso, dr. Kertész Jenő és dr. Marton Ernő felszólalásai után az ülés változatlan bizalmáról és ragaszkodásáról biztosította dr. Sebestyén Józsefet és ezzel egyben a vádaskodásoknak is elejét vette. A választások során az egyesület ügyeit intéző végrehajtó bizottságba a már megválasztott tisztikaron kívül Klein Gyulát, Bosán Gézát, dr. Elekes Miklóst, Rimóczi Jakabot, dr. Jakobi Józsefet, dr. Farkas Imrét, Glanz Miksát, Gombos Bélát és Rosenzweig Emánuelt választották meg. Az orvosi szakbizottság elnöke dr. Goldglanz Henrik, a jogi szakbizottságé dr. Róth Hugó, műszaki bizottság elnöke Mikes Alfréd és a propaganda bizottság elnöke dr. Hamburg József lettek. Mint értesülünk, az egyesület vezetősége a jövő héten a fehér asztalnál fogja az igazgatóság tagjai és a kórház egyéb barátai között az intézmény tovább fejlesztéséről szóló programját részletesen ismertetni.

— A Hitachduth Aviva-Barisszia vezetőinek értekezlete Temesváron. A Hitachduth Aviva-Barisszia-Haborim vezetői, a Moaca Harasit tagja fontos értekezletre ülnek össze folyó hó 20-án, vasárnap Temesváron. A tanácskozáson résztvesz dr. M. Lewinsohn, a palesztinai zsidó munkásmozgalom vezető képviselője és dr. M. Cotic, a romániai egyesült cionista munkáspártok vezetője. Az értekezlet napirendje: 1. Dr. Lewinsohn: A cionizmus politikai helyzete. 2. Dr. Cotic: A huszadik cionista kongresszus problémái és feladatai. 3. A kongresszusi választások. 4. A kongresszusi delegátusok jelölése. 5. Nyári szeminarium előkészítése és programjának megvitatása. 6. Általános szervezeti helyzetjelentés.

— Eljegyzés. Markovits Sárka Cehul-Silvaniei és Feldheim Béla Marghita jegyesek.

— Időprognózis. Emelkedő légnymomás, az ország nyugati részeiben, csökkenő keleten, váltakozó felhőzet, enyhe határozatlan irányú szél, lassu felmelegedés, helyi esők zivatarokkal, azután lehűlés. Ma délben a fővárosban 29 fokot mértek.

— Orvosi hír. Dr. Guzner Miklós fogorvos szabadságáról hazatért. Rendel. d. e. 1/2 10—1-ig, d. u. 4—7-ig Calea Marechal Foch 25. Telefon 23-26.

— Oradeától 7 kilométernyire, a várostól kitünő és gyakori, csaknem óránkénti vasuti és autóbussz közlekedéssel érhető el az országnak egyik nemzetközi értelemben legszebb és legjobb gyógyhatású fürdőhelye: Baia Episcopesti — Püspökfürdő. A gyógyhatásáért Európa minden országából jönnek ide nyaralók, akik itt minden tekintetben a legnagyobb, a legközközelebbi komfortra találnak. Gyönyörű fekvése van a fürdőnek, modern szállodái és tökéletes higiéniaival és legjobb berendezéssel felszerelt fürdőintézményével. Transylvániának egyetlen hullámfürdője remek élvezetet nyújt. A fürdő élete élénk, nagyszerű kuszalonja van, állandóan mozgalmas társadalmi élete, a vezetőség kitünő zenéről és mindenfajta szórakozásokról gondoskodik. A Püspökfürdő nyaralás a legközközelebbet nyújtja, kérjen prospektus: Baia Episcopesti, Fürdőigazgatóság.

Foto Meisner Regele Ferdinand 3.

— Titulescut Prágába várják. Prágából jelentik: Titulescu elutazott Londonból és mára a csehszlovák fővárosba várják.

— Meghívó. Schwartz Hedvig és Stern Mór (Sighet) ezuton hívják meg rokonaikat, jóbarátjaikat és jóismerőseiket f. hó 20-án délután 3 órakor a sighet-i Polgári Körben megtartandó esküvőjükre. (M. k. é. h.)

A szovátai Casino. A szovátai fürdőélet azóta nyert világfürdői jellegét, amióta a Casino felépült. Remek épület, a legmodernebb stílusban, a fürdőnek olyan helyén, ahonnan a legnagyobb panoráma nyílik. A délutáni órákban kezdődik itt a világfürdői élet és legtöbbször hajnalig tartó táncmulatságokkal végződik. A Casino vezetősége szinte napról-napra gondoskodik attrakciókról, az ország egyik legjobb jazz zenekara állandó jó hangulatról. Kitünő konyhája van a Casinonak és emellett polgári árai. A szovátai fürdőéletnek mindig kellemes, hangulatos centruma a Casino.

Az orvos, akit szerelemre ítélek

Bűnügyi vigjáték a színpadon

Cluj, június 17. (Az Uj Kelet tud.) A magyar színtársulat előadás-sorozatának újra kiemelkedő eseménye van: helyi szerzők ösbemutatójára készül a színház. Két jónévű újságíró: Gredinár Aurel és Walter Gyula írták a darab szövegét és Claude Romano, a bucaresti rádióból is kitünően ismert jeles dalszerző komponálta a zenét. A darabnak érdekes címe: *Szerelemre ítélem* és műfajában is eredeti ötlet: zenés bűnügyi vigjáték. Izgalom, humor, derű, ötletesség és látványosság váltakozik a darabban, melyre nagy lelkiismeretességgel készül a színház. *Gróf László* főrendező már Brassóban megkezdte a darab betanítását. *Schreiber* Alajos karnagy vezényli a zenekart, *Theban* balettmester tanítja be a táncokat. Kádár Imre dr. igazgató a szezon nagy sikerének tekintti a darabot.

A nagy riport és a jusztimord ugy kezdődik, hogy dr. *Csermák* Pál fiatal orvost, aki az eutanázia lelkes hívét egy páciensének meggyilkolásával gyanúsítják. Ártatlanul elítélik. *Pusztay* Mary az újságíró-nő nagy riportdíjra pályázik és elhatározza, hogy kideríti az igazságot. Bejut a börtönbe, de közben az orvos megszököik onnan, hogy ártatlanságának bizonyítékait beszeresse. Paulini igazságügyi tanácsos házában folytatódik a kaland. *Csermák* az ablakon hatól be, de a tanácsos Nelly lány revolverrel megsebesíti. Végzetes félreértések származnak Nemere Rubi beavatkozásából, hogy végre *Csermák* megkapja Nellyt, Mary egy Iván nevű fiatalember felesége lesz és egy öregedő lány, Mary is elnyeri szerelmét.

A zenés vigjáték pártitúrájának szerzője már szép multra tekint vissza. Háziszerzője a bucaresti Alhambra színháznak és kompozícióját az ország szertejében és hosszabban ismerik. *Claude Romano* a Gredinár-Walter darabhoz is hangulatos, kibeművészt zenét írt, amelyet a közönség első hallásra már dudolni fog. *Claude Romano* szerzeményeit állandóan lemeze veszi a Columbia és His Masters Voice.

Változatos, színes hangulatu képek teszik változatosabbá a színpadot. A szerzők a bécsi Práterbe is elviszik a nézőt, itt *Wojtitzky* Elvira és *Báza* Éva gondoskodnak jövedelméről. A főszerepben *Urmössy* Magda, a vendégprimadonna (Nelly) nyújt ragyogó alakítást, *Sándor* Stefi, *Czoppán* Flóra, *Tóth* Elek, *Jenei* János, *Fülöp* Sándor, *Tompa* Sándor, *Csóka* József, *Deési* Jenő játsszák a többi szerepeket. A Szerelemre ítélem biztos siker reményében startol a kolozsvári színpadon.

A prágai cionista propaganda-központ kiadványai

Prága, június 17. Dr. Goldmann professzor irányítása mellett működik Prágában a cionistapropaganda központ, amely mint többször jelentette az Uj Kelet, minden hónapban egy-egy értékes ismeretterjesztő könyvet ajándékozza meg a cionista olvasótábor. Eddig a következő füzetek jelentek meg: H. O. Bozkowszki: Das Nationalproblem. Ára 45 lej. Dr. F. Weltsch: Allgemeiner Zionismus. Ára 12.50 lej. S. Goldmann: Das Arbeitende Palästina. Ára 15 lej. Dr. Bergmann A. Pollák: Die zion. Fonds. Ára 22.50 lej. A. Pollák: Keren Kajemet Leisrael. Ára 15 lej. Michael Assaf: Die Arabische nationale Bewegung in Palästina Ára 35 lej. Ben Zwi: Moslems und Araber. Ára 12 lej. Dr. F. Friedmann: Das Palästina Mandat. Ára 22.50 lej. Dr. O. Wolfberg: Misrachi. Ára 12.50 lej. S. Goldmann: Jüdischen Wirtschaft. Ára 40 lej. Megrendelések a következő címre küldendők: Zion. Propagandastelle, Praha, I. Dlouha 41 II.

Premier!

Június 18 péntek
Gróf László rendezése.
Pazar kiállítás.

Szerelemre ítélem!!

Gredinár—Walter—Claude Romano zenés bűnügyi vigjátéka.

Bűnügyi izgalom, szökevény, dalok, táncok, üdözés, humor, nyonyolalom és szerelem!!!

Urmössy Magdával!

Erne vissza! De ez a...
Elmond egy...
modern chászid-probléma...
programja domboro...

hoz télviz idején egy...
bőjtölt, sokat imád...
is tanulta és minden...
szerint járt el. De a...
megérezte a fiatal...
mesen végighallgatta...
szólt aztán...

em eszik semmit, ami...
jást sem, tejet sem...
mat tökéletes és kész...

ik!
van vasvala a patája...
szídnak a lábbelje...
atos hasonlóság...
Vézd csak, a ló hogy...
Gilgul séleget" csinál...

eténél fogva. Nem kell...

ve a briszkai caddik...
ak egy ló!

t a formaiságra, ami...
lelesni, mint kikász...
li és érzébeli lusta...
tele vagyunk fogya...
kal, amelyek gátolják...
delkezést. Odakapcs...
miközben felejtjük a...
(sz.)

ünnepi hét nemcsak...
fogja megmozgat...
is, hiszen olyan...
gyárdéki kultures...
lyenre eddig színhá...
példa.

MUSOR:

re ítélem. (Operett...
bűnügyi komédia...
szövegét írták: Gred...
Gróf...
Schreiber Alajos. A...
alkotókát botanította...
állítását tervezte: Raj...
epiók: Urmössy Magda...
dor Stefi, Báza Éva...
el János, Tompa Sán...
oka József, Fülöp Sándor...
Sándor, Csóka József...
sengeri Aladár, Homm...
let 31. szám.)

ai Nagy Antal. (Koe...
el erdélyi drámájának...
előadása.)

ítélem. (Rendes bér...

ó falevél. (Solymás...
olcsó helyárakkal.)

re ítélem. (Harmad...

akobi Viktor világhírű...
tása, teljesen új be...
Solymás Magda...
Urmössy Magda. Sa...
Petrov: Homm Pál. A...
János. Poire: Fülöp...
Sándor, Csóka József...
lépésével. Utolsó pre...

em. (Negyedszer.)

MUSORA:

y premier: I. Mefisto...
Chan és Boris Kar...
szalmas film. II. A...
szása. Az egyetlen 100...
film 1000 m. hosszu...
sor herceg és Simpson...
Rendes helyárakkal.

MUSORA:

mbat, vasárnap: Szó...
Ut a földi poklokból...
ken keresztül a sza...
nden idők legnagyobb...
Fősz.: Clive Brook...

MUSORA:

as vasárnap 3, 6 és 8...
és éjszakák. Kolozsvár...
Harry Baur és Anna...
s férj. Operett. Fősz.:...
Georg Alexander. III.

iffé kurzust nyitok...
Adlerné, Cal. Reg.

BĂILE GOVORA

Szezon: JUNIUS 1—SEPTEMBER 30-IG.

Hotel Palace és Balneara modern komforttal. — Mérsékelt árak. — Oicsó élet. — Információk, prospektusok, árjegyzék: SOC. GOVORA-CALIMANESTI, Bucuresti, Str. Brezoiuanu 62, kaphatók.

HIREK

— A király varsói útja. Bucurestiből jelentik: Az Adeverul megerősíti a hirt, hogy az uralkodó június 25-én indul Varsóba Antonescu külügyminiszter kíséretében.

— Erzsébet királyi hercegnő Sinaia érkezik. Bucurestiből jelentik: Az aradi gyors-hoz csatlakoztatásán ma Sinaia érkezik Erzsébet királyi hercegnő, aki azonnal a Pelisor-kastélyba hajtatott.

— A belügyminisztérium maximalta a vendéglői menük árát. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium ma körrendeletet intézett az összes primárokhöz utasításokat adva a vendéglői étkezések árára vonatkozólag. A fővárosban a menüétkezés három tál étel esetében 50, 30 vagy 20 lej lehet, vidéken ennél olcsóbb kell, hogy legyen a szabott ár.

— Jelentkezés az oradeai társulati fiú és női kereskedelmi liceum első és ötödik osztályába. A Kereskedelmi Csarnok fiú és női kereskedelmi liceumában megkezdődik az első tagozat kiépítése. Az 1937—38. tanévben az első osztály nyílik meg, amelybe a negyedik elemi osztályt végzett fiú- és leány növendékek iratkozhatnak be. Felvételi vizsga csak abban az esetben van, ha a jelentkezők létszáma meghaladja az 50-et. Jelentkezés június 30-ig. Aki a liceum V. osztályába hajtatott beiratkozni, a júniusi szesszióban tartandó vizsgálatra június 20-ig tartoznak az intézetek igazgatóságainál jelentkezni. A vizsgálat június 22-én kezdődik. Felvilágosítást adnak az iskolák igazgatóságai (Aleen Gejdu 1.)

— Emésztési nehézségek, bélnyereség, gyomorfájás, májduzzadás, ingerlékenység és álmatlanság esetén az emésztőcsatornát reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz alaposan kitisztítja, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes utra tereli és felfrissíti az egész szervezetet. Az orvosok ajánlják.

— A Kun-penzió sikere Szovátán. A szovátai penziók közül legelőször a Kun-penzió népszerűvé már a szezon kezdetén. A Kun-penzió az elmúlt esztendőben a tengerparton vitta ki a döntő sikerét, olyan vezetéssel, amely a közönséget minden tekintetben kielégítette. Szovátán a Casino mellett gyönyörű fekvésű villában nyílt meg ezidén a Kun-penzió. Kellemes, csendes és mégis központi fekvés. Teraszos szobák és mindenekelőtt az az igazi házi, otthonias és minden tekintetben kifogástalan ellátás az, ami idevonta a vendégeket. Mindenki a saját érdekében igyekszik sürgősen szobát foglalni a Kun-penzióban, ha kellemesen és minden tekintetben jól akar nyaralni Szovátán.

— Meghalt Henry Sliosberg. Párizsból jelentik: A napokban halt meg a francia fővárosban Henry Sliosberg ügyvéd hetvenhat éves korában. Az elhunyt egyike volt az oroszországi zsidók legkimagaslóbb alakjainak. A cárizmus idején sok esetben Sliosberg közreműködésének sikerült nagyobb pogromveszedelmeket elhárítani. 1900-ban a vinai rituális vérvád idején sikerült neki felmentenie a vérvád gyanúsítottját, Blondest. A chisineui és a homeli pogromok után Sliosberg kinyomozta a borzalmas büntény értelmi szerzőit és vádiratot nyújtott be ellenük. Ugyancsak ő szervezte meg a pogromáldozatok segélyakcióját. 1913-ban a kiewi rituális gyilkosság perben Mendel Beilis védoje volt. Amikor néhány évvel ezelőtt a berlini törvényszék tárgyalta a Cioni bölcsek jegyzőkönyvét, Sliosberg mutatta ki a legkézzelfoghatóbban a hamisítvány ürességét és tarthatatlanságát. Kimutatta, hogy cári titkosrendőrök szerkesztették és terjesztették a zsidóellenes propaganda filzetét. Sliosberg 1917-ben emigrált Franciaországba, ahol megszervezte az oroszországi zsidók segélybizottságát.

— A Hitachduth Aviva-Barisszia vezetőinek értekezlete Temesváron. A Hitachduth Aviva-Barisszia-Habonim vezetői, a Moaca Harasit tagja fontos értekezletre ülnek össze folyó hó 20-án, vasárnap Temesváron. A tanácskozáson résztvesz dr M. Lewinsohn, a palesztinai zsidó munkásmozgalom vezető képviselője és dr M. Cotic, a romániai egyesült cionista munkáspártok vezetője. Az értekezlet napirendje: 1. Dr Lewinsohn: A cionizmus politikai helyzete. 2. Dr. Cotic: A huszadik cionista kongresszus problémái és feladatai. 3. A kongresszusi választások. 4. A kongresszusi delegátusok jelölése. 5. Nyári szeminárium előkészítése és programjának megvitatása. 6. Általános szervezeti helyzetjelentés.

— Eljegyzés. Markovits Sárika Cehul-Silvaniei és Feldheim Béla Marghita jegyesek.

— Időprognózis. Emelkedő légnyomás, az ország nyugati részeiben, csökkenő keleten, váltakozó felhőzet, enyhe határozatlan irányú szél, lassu felmelegedés, helyi esők zivatarokkal, azután lehűlés. Ma délen a fővárosban 29 fokot mértek.

— Orvosi hír. Dr Guzman Miklós fogorvos szabadságáról hazatért. Rendel. d. e. 10—11-ig, d. u. 4—7-ig Calea Marechal Foch 25. Telefon 23-26.

— Oradeától 7 kilométernyire, a várostól kitűnő és gyakori, csaknem óránkénti vasúti és autóbussz közlekedéssel érhető el az országnak egyik nemzetközi értelemben legszebb és legjobb gyógyhatású fűdőhelye: Baia Episcopesti — Püspökfűdő. A gyógyhatásért Európa minden országából jönnek ide nyaralók, akik itt minden tekintetben a legnagyobb, a legtökéletesebb komfortra találnak. Gyönyörű fekvése van a fűdőnek, modern szállodái és tökéletes higiéniaival és legjobb berendezéssel felszerelt fűdőintézményével. Transylvániának egyetlen hullámfűdője remek élvezetet nyújt. A fűdő élete élénk, egyszerű kurssalója van, állandóan mozgalmas társadalmi élete, a vezetőség kitűnő zenéről és mindenfajta szórakozásokról gondoskodik. A Püspökfűdő nyaralás a legtökéletesebbet nyújtja, kérjen prospektust: Baia Episcopesti, Fűdőigazgatóság.

— Titulescut Prágába várják. Prágából jelentik: Titulescu elutazott Londonból és mára a cseh szláv fővárosba várják.

— Meghívó. Schwartz Hedvig és Stern Mór (Sighet) ezúton hívják meg rokonaikat, jóbarátjaikat és jóismerősöiket f. hó 20-án délután 3 órakor a sighet Polgári Körben megtartandó esküvőjükre. (M. k. é. h.)

— Szovátai Casino. A szovátai fűdőélet azóta nyert világfűdői jellegét, amióta a Casino felépült. Remek épület, a legmodernebb stílusban, a fűdőnek olyan helyén, ahonnan a legnagyobb panoráma nyílik. A délutáni órákban kezdődik itt a világfűdői élet és legtöbbször hajnalig tartó táncmulatságokkal végződik. A Casino vezetősége szinte napról-napra gondoskodik attrakciókról, az ország egyik legjobb jazz zenekara állandó jó hangulatról. Kitűnő konyhája van a Casinonak és emellett polgári árai. A szovátai fűdőéletnek mindig kellemes, hangulatos centruma a Casino.

Jódos és kénes ásványvizek:

rheuma, szélhűdés, sifilis, bőrbetegség és visszértágulás kezelésére. FIZIOTHERAPIAI INTÉZET: inhalációk, porlasztók, sűrített levegő, helyi villanyvilágítás, hidro-elektrikus fűdő, szénsav, diathermia, ultraviolet sugarak, stb.

Az orvos, akit szerelemre ítélek

Bűnügyi vigjáték a színpadon

Cluj, június 17. (Az Uj Kelet tud.) A magyar színtársulat előadás-sorozatának újra kiemelkedő eseménye van: helyi szerzők ősbemutatójára készül a színház. Két jónövű újságíró: Gredinár Aurel és Walter Gyula írták a darab szövegét és Claude Romano, a bucaresti rádióból is kitűnően ismert jeles dalszerző komponálta a zenét. A darabnak érdekes címe: *Szerelemre ítélem* és műfajában is eredeti ötlet: zenés bűnügyi vigjáték. Izgalom, humor, derű, ötletesség és látványosság váltakozik a darabban, melyre nagy lelkiismeretességgel készül a színház. Gróf László főrendező már Brassóban megkezdte a darab betanítását. Schreiber Alajos karnagy vezényli a zenekart, Theban balettmester tanítja be a táncokat. Kádár Imre dr. igazgató a szezon nagy sikerének tekint a darabot.

A nagy riport és a jusztimord ugy kezdődik, hogy dr. Csermák Pál fiatal orvost, aki az eutanazia lelkes hívét egy páciensének meggyilkolásával gyanúsítják. Ártatlanul elítélik. Pusztay Mary az újságíró nő nagy riportdíjra pályázik és elhatározza, hogy kideríti az igazságot. Bejut a börtönbe, de közben az orvos megszököik onnan, hogy ártatlanságának bizonyítékait beszeresse. Paulini igazságügyi tanácsos házában folytatódik a kaland. Csermák az ablakon hatól be, de a tanácsos Nelly lánya revolverrel megsebesíti. Végzetes félreértések származnak Nemere Rubi beavatkozásából, hogy végre Csermák megkapja Nellyt, Mary egy Iván nevű fiatalember felesége lesz és egy öregedő lány, Mary is elnyeri szerelmét.

A zenés vigjáték pártitúrájának szerzője már szép multra tekint vissza. Háziszerzője a bucaresti Alhambra színháznak és kompozícióit az ország szeltében és hosszabban ismerik. Claude Romano a Gredinár-Walter darabhoz is hangulatos, fűlbemásozó zenét írt, amelyet a közönség első hallásra már dudolni fog. Claude Romano szerzeményeit állandóan lemezev veszi a Columbia és His Masters Voice.

Változatos, színes hangulatu képek teszik változatossá a színpadot. A szerzők a bécsi Práterbe is elviszik a nézőt, itt Wojtitzky Elvira és Báza Éva gondoskodnak jókedvről. A főszerepben Urmössy Magda, a vendégprimadonna (Nelly) nyújt ragyogó alakítást, Sándor Stefi, Czoppán Flóra, Tóth Elek, Jenei János, Fűlöp Sándor, Tompa Sándor, Csóka József, Deési Jenő játsszák a többi szerepeket. A Szerelemre ítélem biztos siker reményében startol a kolozsvári színpadon.

A prágai cionista propaganda-központ kiadványai

Prága, június 17. Dr. Goldemann professzor irányítása mellett működik Prágában a cionistapropaganda központ, amely mint többször jelentette az Uj Kelet, minden hónapban egy-egy értékes ismeretterjesztő könyvvel ajándékozza meg a cionista olvasótáborát. Eddig a következő füzetek jelentek meg: H. O. Boezkowszki: Das Nationalproblem. Ára 45 lej. Dr. F. Weitsch: Allgemeiner Zionismus. Ára 12.50 lej. S. Goldemann: Das Arbeitende Palästina. Ára 15 lej. Dr. Bergmann A. Pollák: Die zion. Fonds. Ára 22.50 lej. A. Pollák: Keren Kajemeth Leisrael. Ára 15 lej. Michael Assaf: Die Arabische nationale Bewegung in Palästina. Ára 35 lej. Ben Zwi: Moslems und Araber. Ára 12 lej. Dr. F. Friedmann: Das Palästinaamandant. Ára 22.50 lej. Dr. O. Wolfberg: Misrahi. Ára 12.50 lej. S. Goldemann: Jüdischen Wirtschaft. Ára 40 lej. Megrendelések a következő címre küldendők: Zion. Propagandastelle, Praha, I. Dlouha 41 II.

Băile Episcopesti

Oradea mellett

600 év óta használják eredménnyel 42° kénes, rádiumos bűforrásait — reuma, köszvény, csusz, ismétlés, trombozís, valamint női bajok ellen.

Iszapfűdő

forró iszapakkolások, villany, szénasvízfűdők szakorvos felügyelete mellett. I. o. penzió: lakás, háromszori étlapszerinti előrendű étkezés, gyógy- v. hullámfűdő Május és szeptember 160—180 lej naponta június 180—200 lej naponta július és augusztus 210—240 lej naponta II. o. penzió 130—150 lej naponta Gyermek-penzió 12 évig 120 lej naponta 50% vasúti kedvezmény a visszautazásnál. Elsőrangú zene. — Curszalomban minden este tánc és tombola. Ort. kóser étterem is.

Románia egyetlen

Hullámfűdője

Aszfaltos versenyekepálya megnyílt.

Premier!

Június 18 péntek

Gróf László rendezése.

Pazar kiállítás.

Szerelemre ítélem!!

Gredinár—Walter—Claude Romano zenés bűnügyi vigjátéka.

Bűnügyi izgalom, szökecs, dalok, táncok, üldözés, humor, bonyolalom és szerelem!!!

Urmössy Magdával!

Uj Kelet, Cal. Reg.

